

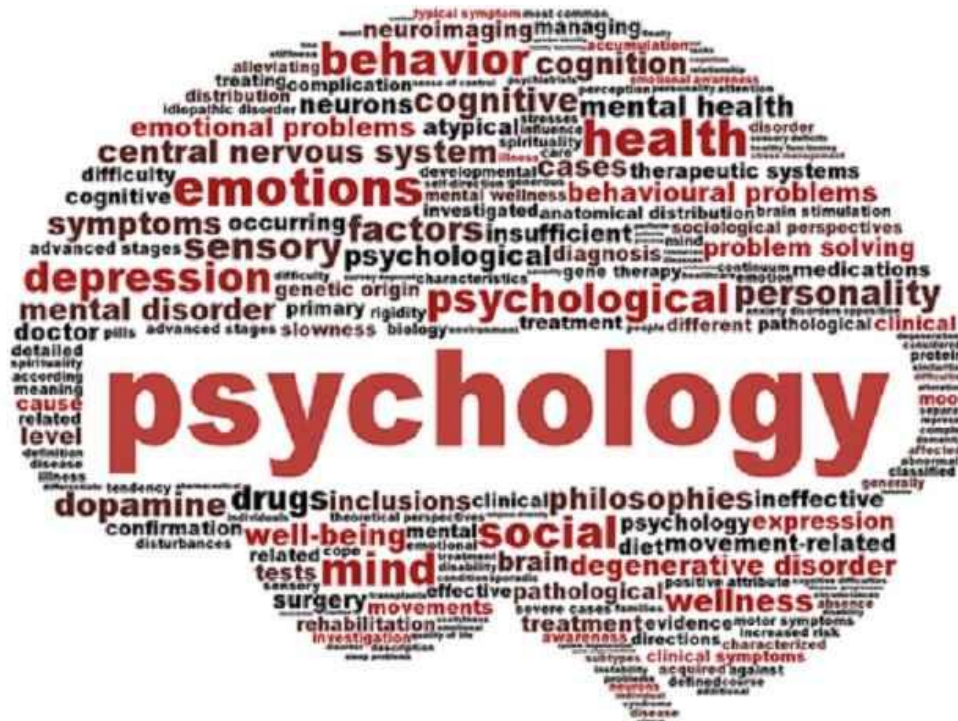
ODLAR YURDU UNİVERSİTETİ

“Humanitar, Təhsil və Dillər” fakültəsi

“Psixologiya, Pedaqogika və Sosial fənlər” kafedrası

Bakalavriat səviyyəsinin 050211–“Psixologiya” ixtisası üzrə

TƏHSİL PROQRAMI

Bakı–2020

ODLAR YURDU UNİVERSİTETİ

Bakalavriat səviyyəsinin 050211–“Psixologiya” ixtisası üzrə

TƏHSİL PROQRAMI

Təhsil proqramı Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin F-363 nömrəli 07.08.2020-ci il tarixli qərarı ilə təsdiq edilmiş bakalavriat səviyyəsinin 050211–“Psixologiya” ixtisası üzrə Təhsil Proqramı əsasında hazırlanmış, Odlar Yurdu Universitetinin Elmi Şurasının 03.09.2020-ci il tarixli (protokol №1) iclasında təsdiq edilmişdir.

1. İxtisasın pasportu

050211- Psixologiya - psixofizioloji, sosial-psixoloji fenomenlər və onların təbiəti, işləmə mexanizmləri, funksiyaları daxil olmaqla insanın psixi həyatının, davranışının təzahür mexanizmləri, meydana gəlməsi və inkişafının qanunauyğunluqları haqqında elm olub, psixi prosesləri, psixi halları , psixi xassələri, bütüvlükdə psixi hadisələri, şəxsiyyəti və şəxsiyyətlərarası münasibətləri öyrənir.

Psixologiya elmi özündə aşağıdakı istiqamətləri ehtiva edir:

- Fundamental psixologiya- psixi fəaliyyətin faktlarını, mexanizmlərini və qanunauyğunluqlarını ayırd edir.
- Tətbiqi psixologiya- psixi hadisələri təbii şəraitdə öyrənir.
- Praktik psixologiya- psixoloji biliklərin praktikaya tətbiqi yollarını öyrənir.

Bu ixtisas üzrə mütəxəssis hazırlığı təhsil müəssisələrində, elmi tədqiqat müəssisələrində psixologiya və əlaqəli elmlər sahəsində elmi-texniki fəaliyyətin həyata keçirilməsində bilik və bacarıqları da daxil olmaqla müəyyən peşəkar səriştələrin formalaşmasını əhatə edir. Buraya psixoprofilaktik, psixodiagnostik, psixokorreksiya, psixokonsultasiya işinin təşkili və aparılması, psixologiya və əlaqəli elmlər sahəsində tədris və tədris-metodiki işlərin həyata keçirilməsi, təhsil müəssisələrində psixologiyanın tədrisi, tətbiqi elmi tədqiqatlarda iştirak və s. daxildir.

Psixologiya üzrə mütəxəssisin peşə fəaliyyətinin istiqamətləri aşağıdakılardır:

- psixofizioloji və ruhi proseslər, psixikanın işləmə mexanizmlərinin öyrənilməsi;
- şəxsiyyət, onun fərqi-tipoloji xüsusiyyətləri, insan həyatının müxtəlif sahələrində onun təzahürlərinin ayırd edilməsi;
- insanların müxtəlif davranış, fəaliyyət və qarşılıqlı təsir sahələrində, təşkilatlanma üsulları, formalarında və psixoloji təsir nəticəsində baş verən dəyişilmələrdə özünü göstərən sosial-psixoloji hadisələrin öyrənilməsi.

Psixologiya ixtisasının məzunları aşağıdakı vəzifələri tuta bilərlər:

- Stajor müəllim;
- Psixoloq (konsultant, ekspert);
- Pedaqoq-psixoloq;

Psixoloq psixi həyatın və insan davranışının sabitləşdirilməsi və ya korreksiyası mexanizmlərini öyrənən, psixoloji biliklərdən insanlara kömək etmək və fəaliyyətini optimallaşdırmaq üçün istifadə edən bir mütəxəssisdir.

Psixoloq peşəsi nisbətən yaxın zamanlarda ortaya çıxmışdır. Müasir dövrdə psixologiya elminin metodları və məzmunu ilə əlaqəli bir çox yalnız məlumatlar özünü göstərməkdədir. Bəzi insanlar səslənməsi baxımından oxşar, lakin mənası fərqli olan, məsələn, psixiatr, psixoterapevt və psixoloq kimi peşələri qarışdırırlar. Nəzərə almaq lazımdır ki, psixiatr və psixoterapevt tibb məktəblərində diplom alan həkimlərdir.

Psixoloq "Psixologiya" ixtisası üzrə təhsil alıb və həkim deyil. Öyrənmə mövzusu insan psixikası, onun ruhi vəziyyəti, daxili dünyasıdır. Psixoloq, sözün birbaşa mənasında, şəfa vermir, əksinə bir insana həm özü, həm də ətrafındakı insanlarla harmoniya tapmasına kömək edir.

Psixoloqun əsas fəaliyyəti:

- Psixoloji diaqnostika-testlərdən istifadə edərək insan psixikasının fərdi xüsusiyyətlərinin öyrənilməsi;

- Məsləhət-psixoloqla müştəri arasında onun qabiliyyətlərinin daha dolğun həyata keçirilməsinə və narahatlıq yaradan problemlərin həlli yollarının tapılmasına yönəlmiş məxfi ünsiyyətdir.

- Psixoloji təlim-ünsiyyət qurma, özünütənzimləmə, problem həlləmə və fərdi inkişaf yollarıdır. Bu fəaliyyət növünə qrup halında iştirakçılara yaşadıkları təcrübələr haqqında müzakirələr aparmasına yönəlmiş müxtəlif psixoloji oyunlar və məşqlər daxildir.

Bəzi psixoloqlar bu iş növlərini birləşdirir, lakin daha tez-tez bir istiqamətdə ixtisaslaşırırlar. Bir çoxları özlərini psixologiya ilə əlaqəli digər fəaliyyət növlərində tapırlar. Məsələn, psixologiyanı öyrətmək və ya tədqiq etməklə məşğul olurlar. Nəhayət, bir çox psixoloqlar psixoloji bilikləri insanlarla işin digər növlərində həyata keçirir. Məsələn, müxtəlif təşkilatlardakı insan resursları üzrə menecerlər də çox vaxt psixoloji təhsil alırlar. Orta hesabla, psixoloqun iş vaxtının təqribən 2/3 hissəsini insanlarla təmaslar təşkil edir, qalanları sənədlərin hazırlanması, aparılan müayinələrə dair hesabatların hazırlanması və s. sərf edir.

Psixoloq bir sıra şəxsi keyfiyyətlərə malik olmalıdır. Nəzərə almaq lazımdır ki, peşəkarlaşma prosesində mütəxəssisin şəxsi keyfiyyətləri özünün yeni inkişaf mərhələsini başlayır və işgüzar xarakteristika, əməyə münasibətlə və özünütəkmilləşmə prosesi ilə sıx bağlıdır. Bütün bunlar peşə etikasının məzmunu tərkib edən məsələlərin aktuallığını müəyyən edir. Əsil peşəkarlıq bərc, düzlük, özünə və öz iş yoldaşlarına tələbkarlıq, əməyin nəticələrinin keyfiyyətinə görə məsuliyyət kimi əxlaq normalarına əsaslanır.

Bir çox insanın düşüncəsində bir psixoloq imici Qərb filmləri sayəsində formalaşmışdır. Ruhlandırıcı sonsuz inam, divanda uzanan müştəridən rəğbətlə xahiş edən xeyirxah mütəxəssis obrazı onlar üçün xarakterikdir. Bir çox insan psixoloqun hər şeyə qadir olduğuna inanır, bütün

problemlərinin həllinə kömək edəcəyini düşünür. Eyni səbəbdən də psixologiyanın mistik bir elm olmadığını unudaraq, ilk növbədə öz həyatlarını qurmağı ümid edərək gələcək peşələrini seçirlər.

Psixoloq bütün çətinliklərdən qurtulmaq üçün universal bir resept verə bilməz. Yardıma ehtiyacı olan insanla birlikdə problemi həll etməyin yollarını axtarır, orqanizmin daxili mənbələrini tapmağa kömək edir. Nəzərə almaq lazımdır ki, bir insanın həm şəxsi, həm də peşə həyatındakı uğursuzluqların əksəriyyəti ətrafdakı hər kəsin bu qədər pis olmasından və ya neqativ münasibətindən irəli gəlir. Problemi insanın özündə, həyata baxışında, dünyagörüşündə, bəlkə də uşaqlığında yaranan travmada axtarmaq lazım gəlir.

Psixoloq insana həyata və problemin özünə, bir az fərqli bir bucaqdan baxma imkanı verir, başımıza gələn hər şeyin özümüzün seçimimiz olduğunu düşünmək, onu dəyişdirmək üçün dünyanı, özünü dəyişdirməyin zəruri olduğunu diktə edir.

Əlbəttə, belə mürəkkəb və incə bir vəzifə - psixoloji yardım - bir mütəxəssisdən, psixoloqdan müəyyən şəxsi və peşə keyfiyyətlərini tələb edir.

Psixoloq hər şeydən əvvəl mehriban olmalı və digər insanlara laqeyd qalmamalıdır. Diqqətlə dinləməyi və həmsöhbətini eşitməyi bacarmalıdır.

Psixoloqa müşahidə etmək, iti ağıl, təhlil etmək və nəticə çıxarmaq bacarığı kimi keyfiyyətlər lazımdır. Bununla birlikdə, başqalarının problemlərini tədris etməyi bacarmalı, özlərindən keçməsinə icazə verməməli, ürəkdən qəbul etməməli və peşəkar şəfqəti insan mərhəməti ilə qarışdırmamalıdır. Yəni stressə davamlı olmalıdır.

Psixoloq peşəsinə sahib olmaq ali təhsilli olmağı nəzərdə tutur (ixtisaslar: psixologiya, konfliktologiya, klinik psixologiya, klinik psixologiya). Bir çox dövlət və qeyri-dövlət universitetində əldə etmək olar. Yüksək peşəkar səviyyədə işləmək və əmək bazarında tələb olunmaq üçün çox vaxt bu təhsil kifayət deyil, mütəmadi olaraq əlavə qabaqcıl hazırlıq kursları keçmək lazımdır.

Psixoloq həm müvafiq xidmətlər göstərən ixtisaslaşmış mərkəzlərdə, həm də başqa profildəki müəssisə və təşkilatlarda (məktəb psixoloqu, klinik psixoloq, iş yerində əmək psixologiyası mütəxəssisi və s.) işləyə bilər. Bəzi psixoloqların daimi bir işi yoxdur, ancaq xüsusi təcrübə ilə məşğul olur və ya birdəfəlik sifarişlər yerinə yetirir.

Karyera böyüməsi imkanları psixoloqa axtarılan və yüksək ödənişli bir mütəxəssis olmağa imkan verir.

Psixoloq həkim deyil, yəni xüsusi tibbi təhsili yoxdur. Buna görə də psixoterapevtdən fərqli olaraq tibbi diaqnoz qoymur, müalicə etmir, dərman təyin etmir. Aşağıdakı hallarda psixoloqa müraciət olunur:

- travmatik və stress vəziyyətində olduqda;
- ölüm, boşanma, şiddət, ağır xəstəlik və s., olduqda;
- yeni yaşayış yerinə köçmək, yeni işə köçmək və s. kimi hallarda;
- bir insan ünsiyyət və digər insanlarla (qohumları, övladları və s.) ünsiyyət prosesində, qarşılıqlı vəziyyətlərdə müxtəlif çətinliklər və problemlər yaşadığı zaman;
- bəzi orqanik simptomlar və ya psixosomatik xəstəliklər olduqda (məsələn, neyrodermatit, vegetativ-damar distoniyası, xroniki yorğunluq sindromu və s.);
- bir insan onunla və ya ətrafı ilə “bir şeyin səhv olduğunu” hiss etdikdə və həyatını yaxşılığa doğru dəyişdirmək istəyi olduqda;
- kənardan dəstək və kömək tələb edən digər səbəblər mövcud olduqda.

2. Ümumi müddəalar

2.1 Bakalavriat səviyyəsinin “050211- **Psixologiya**” ixtisası üzrə Təhsil Proqramı (bundan sonra ixtisas üzrə Təhsil Proqramı) ‘Təhsil haqqında’ Azərbaycan Respublikasının Qanununa, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarlarına, eləcə də “Ali təhsilin bakalavriat (əsas (baza ali) tibb təhsili) səviyyəsi üzrə ixtisasların (proqramların) Təsnifatı”na uyğun hazırlanmışdır.

2.2 Təhsil Proqramının məqsədləri aşağıdakılardır:

- İxtisas üzrə məzmunun kompetensiyalarını, ixtisasın çərçivəsini, fənlər üzrə təlim və öyrənmə metodlarını, qiymətləndirmə üsullarını, təlim nəticələrini, kadr hazırlığı aparmaq üçün infrastruktura və kadr potensialına olan tələbləri, tələbənin təcrübə keçmə, işə düzəlmə və təhsilini artırma imkanlarını müəyyənləşdirir;
- Tələbələrə və işə götürənləri məzunların əldə etdiyi bilik və bacarıqlar, eləcə də təlim nəticələri barədə məlumatlandırmaq;
- Təhsil Proqramı üzrə kadr hazırlığının bu proqrama uyğunluğunun qiymətləndirilməsi zamanı bu prosesə cəlb olunan ekspertləri məlumatlandırmaq.

2.3 Təhsil Proqramı tabeliyindən, mülkiyyət növündən və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən və “050211- **Psixologiya**” ixtisası üzrə bakalavr hazırlığını həyata keçirən bütün ali təhsil müəssisələri üçün məcburidir.

2.4 Tələbənin 5 (beş) günlük iş rejimində həftəlik auditoriya və auditoriyadan kənar ümumi yükünün həcmi 45 saatdır (xüsusi təyinatlı ali təhsil müəssisələri istisna olmaqla). Həftəlik

auditoriya saatlarının həcmi ümumi həftəlik yükün 50%-dən çox olmamalıdır. İxtisasın xüsusiyyətindən asılı olaraq həftəlik yükün həcmi dəyişdirilə bilər.

3. Məzunun kompetensiyaları

3.1 Təhsil Proqramının sonunda məzun aşağıdakı ümumi kompetensiyalara yiyələnməlidir:

- İxtisası üzrə Azərbaycan dilində şifahi və yazılı kommunikasiya bacarıqlarına ;
- İxtisası üzrə ən azı bir xarici dildə kommunikasiya bacarıqlarına;
- Azərbaycan dövlətçiliyinin tarixi, hüquqi, siyasi, mədəni, ideoloji əsasları və müasir dünyadakı yeri və roluna dair sistemli və hərtərəfli biliklərə, milli dövlətimizin perspektiv inkişafını proqnozlaşdırma bacarıqlarına;
- Milli dövlətimizin qarşılaşdığı təhdidləri və çağırışları müəyyən etmə qabiliyyətlərinə;
- İş yerində informasiya texnologiyalarından istifadə etmək bacarığına;
- Komandada iş, problemin həllinə ortaq yanaşmaya nail olmaq qabiliyyətinə;
- Yeni şəraitə uyğunlaşmaq, təşəbbüs irəli sürmək qabiliyyətinə və uğur qazanmaq iradəsinə;
- Məsələlərin həlli üçün əlavə məlumat resurslarını müəyyən etmək və seçə bilmək qabiliyyətinə;
- Peşəkar məqsədlər üçün müvafiq məlumatı təhlil etmək, ümumiləşdirmək və tətbiq etmək bacarıqlarına;
- Peşəkar fəaliyyətini planlaşdırmaq və təşkil etmək, gələcək təhsilini və mövcud bacarıqlarını təkmilləşdirilmək, vaxtı idarə etmək və tapşırıqları vaxtında tamamlamaq qabiliyyətinə;
- Fəaliyyətində sosial və ekoloji məsuliyyətə, eləcə də vətəndaş şüuruna və etik yanaşmaya, həmçinin keyfiyyətə üstünlük vermək bacarığına;
- Bilik və bacarıqlarını inkişaf etdirmək məqsədilə vəziyyəti və özünü yenidən qiymətləndirmək və özünütənqid bacarığına;
- Sistemli düşünə bilmək, sistemləri təhlil edərək elementlər arasında əlaqələri aşkarlayıb dərk etmək, müxtəlif sahələrdə və fərqli səviyyələrdə sistemli əlaqə prinsiplərini dərk etmək, qeyri-müəyyən şəraitdə fəaliyyət göstərmək səriştəsi;
- Strateji baxış formalaşdırmaq, fəaliyyətin mümkün nəticələrini görə bilmək (mümkün, ehtimal edilən və arzu olunan), dərk etmək və qiymətləndirmək qabiliyyəti, fəaliyyətin gələcəyi

haqqında aydın fikrə malik olmaq, risk və baş verə biləcək dəyişiklikləri nəzərə almaq, qərarların qəbulunda yenilikçi və yaradıcı olmaq bacarığı;

- Başqalarına qulaq asmaq, dinləmək, onların ehtiyaclarını, hərəkətlərini anlamaq, fikirlərini öyrənmək, yaranan münaqişələri həll etmək, problemlərin həllinə yönəlik kollektiv əməkdaşlıqda iştirak və fərqli yanaşmalardan istifadə bacarığı;

- Qəbul edilmiş norma, yanaşma və fikirləri tənqidi təhlil etmək, öz baxışlarına və fəaliyyətinə tənqidi yanaşmaq, cəmiyyətdə öz rolunu tənqidi qiymətləndirmək bacarığı.

3.2 Təhsil Proqramının sonunda məzun aşağıdakı peşə kompetensiyalarına yiyələnmişdir:

- Psixologiya sahəsində əsas konsepsiyalar, prinsiplər və önəmli olan mövzuları dərinlən mənimsəmək; **(PK-1)**

- Davranışı izah etmək və proqnozlaşdırmaq məqsədi ilə müvafiq nəzəriyyələrdən istifadə edərək onları qiymətləndirmə, üstün və çatışmayan cəhətləri müəyyən etmə bacarığına sahib olmaq; **(PK-2)**

- Davranış və psixi proseslərin dəyişkənliyi və fasiləsizliyi haqqında bilik əldə etmək; **(PK-3)**

- Fərdi fərqlərə (misal üçün, şəxsi keyfiyyətlər, bacarıqlar və s.) təsir edən sosial, mədəni və beynəlxalq amilləri təhlil etmək; **(PK-4)**

- Psixologiya ilə digər elm sahələrini müqayisə etmək, psixologiyanın fənlərarası (interdisiplinar) əməkdaşlıqda potensial töhvəsini təhlil və müəyyən edə bilmək; **(PK-5)**

- Psixologiyanın məzmun sahələri üzrə aktual biliyi inkişaf etdirmək və bunları müvafiq şəkildə tətbiq etmə bacarığını əldə etmək; **(PK-6)**

- Psixologiya tarixinin əsas inkişaf mərhələləri, görkəmli psixoloqlar, qoyulan əsas suallar, istifadə olunan üsullar və nəzəri mübahisələri ümumiləşdirilmək bacarığına yiyələnmək; **(PK-7)**

- Sosial mədəni və beynəlxalq amillərin davranış və psixi proseslər haqqında alimlərin düşüncələrinə təsirini proqnozlaşdırmaq; **(PK-8)**

- Psixologiyanın tətbiqi sahələrini təhlil etmək; **(PK-9)**

- Psixoloji prinsiplərin sosial problemlərin izah olunmasında, sosial tələbatların qarşılınmasında və ictimai siyasətdə istifadəsini təhlil etməyi bacarmaq; **(PK-10)**

- İdrakla cismin qarşılıqlı əlaqəsinin psixoloji və fiziki sağlamlığa təsirini dəyərləndirmək; **(PK-11)**

- Şəxsiyyətlərarası və mədəniyyətlərarası münaqişələrin başa düşülməsində və həll olunmasında psixoloji bilikləri geniş tətbiq etmə bacarığını əldə etmək; **(PK-12)**

- Tətbiqi sahələrdə (misal üçün, kliniki sahə, məktəb, icma və ya sənaye sahələri) müvafiq psixoloji müdaxilələri mənimsəmək və tətbiq edə bilmək; **(PK-13)**

- Psixoloji fenomenləri interpretasiya edərkən elmi arqumentasiyadan istifadə etmə bacarığına yiyələnmək; **(PK-14)**

- Davranış fenomenini izah edərkən istifadə olunan nəzəriyyələrin dəyəri və çatışmayan cəhətləri haqqında bilik və tənqidi baxışı inkişaf etdirmək; **(PK-15)**

- Düşüncə prosesi zamanı tədqiqatın nəticələrinin və proqnozların dəqiqliyinə təsir edən ümumi xətalara minimuma çatdırmaq üçün müvafiq strategiyalar haqqında əsaslı biliyə sahib olmaq və bunları tətbiq etmək bacarığına yiyələnmək; **(PK-16)**

- Psixoloji problemləri/sualları ünvanlamaq məqsədi ilə müvafiq mənbələrdən istifadə strategiyasından səmərəli şəkildə istifadə etmək (misal üçün, məlumat bazası, etibarlı elmi jurnallar və s.); **(PK-17)**

- Müxtəlif psixoloji informasiya mənbələrinin xüsusiyyətlərini və dəyərini təhlil etmək bacarığını əldə etmək; **(PK-18)**

- Psixoloji məlumatı onun etibarlılığına, mötəbərliyinə və ümumiləşdirilməsinə əsaslanaraq qiymətləndirmə bacarığını inkişaf etdirmək; **(PK-19)**

- Psixoloji problemləri empirik olaraq tədqiq etmək üçün onların ölçülə bilən dəyişənlərlə əvəz olunması sahəsində bilik və bacarıqlara yiyələnmək; **(PK-20)**

- Psixoloji problemin həlli üçün seçilmiş strategiyanın səmərəliliyini dəyərləndirmək bacarığını inkişaf etdirmək; **(PK-21)**

- Sadə psixoloji tədqiqatın hazırlanması, həyata keçirilməsi və nəticələrin interpretasiyası üzrə bilik və tətbiqi bacarıqlar əldə etmək; **(PK-22)**

- Psixoloji tədqiqatın mövzusu üçün istifadə olunacaq kəmiyyət və keyfiyyət tədqiqat üsullarının səmərəliliyini dəyərləndirmək; **(PK-23)**

- Səbəb-nəticə əlaqələrinə alternativ izahları istisna edən tədqiqat strategiya alanı məhdudlaşdırmaq; **(PK-24)**

- Mövcud olan və təklif olunan psixoloji tədqiqat layihələrində əsas tədqiqat konsepsiyasını dəqiqliklə müəyyən etmək; **(PK-25)**

- Fərziyyəni yoxlamaq məqsədi ilə tədqiqat hazırlayaraq həyata keçirmək bacarığına yiyələnmək; **(PK-26)**

- Psixoloji tədqiqatın nəticələrinin etibarlılığı və mötəbərliyini təmin etmək məqsədi ilə yüksək səviyyəli ölçü strategiyalarını hazırlayaraq tətbiq etmək; **(PK-27)**

- Müəyyən bir psixoloji fərziyyəni təsdiqləmək və ya təkzib etmək məqsədi ilə keyfiyyət və ya kəmiyyət üsullarından istifadə etmə bacarığını əldə etmək; **(PK-28)**

- Sosial mədəni, nəzəri və şəxsi qərəzlərin psixoloji tədqiqata sistemli təsirini başa düşmək və psixoloji tədqiqatda tədqiqatçıların bunları nə qədər səmərəli ünvanladıklarını dəyərləndirmək üzrə biliklər əldə etmək; **(PK-29)**

- Sosial mədəni amilləri səmərəli şəkildə ifadə edən psixoloji tədqiqat hazırlamaq; **(PK-30)**

- Psixoloji tədqiqatın dizaynına əsaslanaraq nəticələrinin ümumiləşdirilməsini dəyərləndirmək üzrə bilik və bacarıqlar əldə etmək; **(PK-31)**

- Psixologiya elmi və bu sahədə olan təcrübənin qiymətləndirilməsində etik standartlar və onların tətbiqi üzrə bilik və bacarıqlar əldə etmək; **(PK-32)**

- Yerli, milli və qlobal səviyyələrdə cəmiyyətlərin/sosial-siyasi qrupların inkişafına töhvə verən dəyərlərin formalaşdırılmasının psixoloji əsasları haqqında əsaslı bilik əldə etmək; **(PK-33)**

- Diskriminasiya təcrübəsinin azaldılmasına töhvə verəcək və sosial dəyişiklikləri asanlaşdıracaq psixoloji strategiyalar üzrə bilik və tətbiqi bacarıqları inkişaf etdirmək; **(PK-34)**

- Psixoloji müdaxilələrin qlobal problemlərin həll olunmasında potensial mümkün olan təsirini təhlil etmək; **(PK-35)**

- Psixoloji prinsipləri ictimai siyasət məsələlərinə tətbiq edərək gözlənilən institusional faydaları və ya sosial dəyişiklikliyi təsvir etmək; **(PK-36)**

- Elmə əsaslanan psixoloji konsepsiya və nəzəriyyələrdən istifadə edərək aydın və yığcam arqument formalaşdırmaq; **(PK-37)**

- Fərqli müxəlif mənşəli insanlarla səmərəli ünsiyyəti rahat qurmaq üçün psixoloji konsepsiyalardan istifadə etmək; **(PK-38)**

- Müxtəlif bacarıqlara malik olan, müxtəlif mənşə və mədəni perspektivlərdən olan insanlarla həssas ünsiyyət qurmaq; **(PK-39)**

- Psixoloji bilik və bacarıqları karyera məqsədlərinə tətbiq etmək; **(PK-40)**

- Potensial iş yerində yaranacaq mümkün problemlərin həllinin tapılmasına səmərəli şəkildə yardım etmək məqsədi ilə problem həll etmə və psixoloji tədqiqat üsullarını təhlil etmək; **(PK-41)**

- Psixologiya ixtisası üzrə təhsil zamanı əldə olunmuş biliklər üzrə savadlılıq bacarıqlarını müxtəlif problemlərin həlli yollarının araşdırılmasına uyğunlaşdırmaq bacarığını əldə etmək;

(PK-42)

- Psixologiya sahəsində olan etik prinsipləri qeyri-psixologiya sahələrində tətbiq etmək;

(PK-43)

- Öz düşüncə prosesinə diqqət yetirərək onun keyfiyyətinə nəzarət etmək (metakoqnitiv strategiyalardan istifadə edərək uyğunlaşmalar etmək); **(PK-44)**

- Psixologiya sahəsində işə götürənlərin gözləntilərinə cavab verən bacarıqlara yiyələnmək**(PK-45)**

- Kariyera barədə ilkin anlayışları, kariyera inkişaf fəaliyyətlərini, iş mü sahibəsinə hazırlıq prosedurlarını və mü sahibə texnikalarını bilmək, kariyera yol xəritəsinin tərtib olunmasını və texnikaları, iradə, motivasiya və pozitiv düşüncə, işgüzar etika, iş axtarma strategiyaları, eləcə də İş üçün müraciət qaydalarını, peşəkar CV, rezume, istək və tövsiyə məktublarının hazırlanmasını bacarmaq; **(PK-46)**

- Vaxtın effektiv idarə edilməsini, stress menecmentini, kreativ, tənqidi və analitik düşüncə formalarını bilmək, problem həll etmə və qərar vermə texnikalarına, natiqlik bacarıqlarına sahib olmaq, eləcə də komanda işinin qurulmasını bilmək və liderlik prinsiplərinə yiyələnmək; **(PK-47)**

- Layihələrin hazırlanması idarə edilməsində iştirak etmək və digər çox istifadə olunan proqram təminatlarından istifadəni bacarmaq, iş həyatında şifahi və yazılı kommunikasiya vasitələrindən istifadə etməyi bacarmaq; **(PK-48)**

- Media materialları ilə işləmək, müəyyən mövzular üzrə araşdırmalar aparmaq, faktiki materialları toplamaq, ümumiləşdirmək, nəticə çıxarmağı bacarmaq; **(PK-49)**

4. Təhsil Proqramının strukturu

4.1. “050211 - Psixologiya” ixtisası üzrə Təhsil Proqramı 240 (4 il) AKTS kreditindən ibarətdir. Kreditlər aşağıdakı şəkildə bölüşdürülür:

Fənlərin sayı	Fənnin adı	AKTS Krediti
	Ümumi fənlər	
1.	Azərbaycanın tarixi Bu fənn Azərbaycanın müasir dövlətçilik ənənələrinin yaranmasını, mərhələlərini, formalaşmasını və inkişafını öyrənir, müasir Azərbaycan dövlətçiliyinin güclənməsində siyasi, ideoloji, iqtisadi, mədəni amillərin rolunu təhlil və tədqiq edir. Tələbələrımızdə vətənpərvərlik hissini aşılamaq üçün müxtəlif tarixi mərhələlərdə yaranmış dövlətlərin siyasi tarixi, ayrı-ayrı şəxsiyyətlərin qəhrəmanlıq	5

	nümunələri tarixi faktlar əsasında şərh olunur. Müasir dünyada Azərbaycan dövlətinin yeri və rolu sistemli təhlil edilir. Əsas məqsəd tələbələrdə geniş dünyagörüşünün, vətən sevgisinin, tarixi hadisələri analitik təhlil etmə qabiliyyətinin və hadisələrdən, siyasi proseslərdən düzgün nəticə çıxarmaq qabiliyyətini formalaşdırmaqdan ibarətdir.	
2.	Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya Bu fənn çərçivəsində tələbələrə ixtisası üzrə xarici dillərdən birində təqdimat etmək, natiqlik, akademik və işgüzar yazı, şifahi və yazılı bacarıqların aşılmasına xüsusi diqqət yetirilməlidir.	5
3.	Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya Bu fənn çərçivəsində tələbələrə Azərbaycan dilində təqdimat etmək, natiqlik, akademik və işgüzar yazı bacarıqlarının aşılmasına xüsusi diqqət yetirilməlidir.	4
	Seçmə fənlər (Seçmə fənlər ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilir.İxtisasın spesifikasından asılı olaraq seçmə fənlərə əlavə oluna bilər)	6
4.2.	Fəlsəfə Bu fənn fəlsəfənin yaranması və inkişafının əsas mərhələləri, varlıq haqqında fəlsəfi təlim, materiya anlayışı. Müasir elm materiyanın quruluşu haqqında, hərəkət. Məkan və zaman, dialektikanın əsas qanunları və kateqoriyaları, fəlsəfədə şüur problemi, insanın fəlsəfi anlamı, təbiət və cəmiyyət, idrak və onun strukturu, elmi idrak və onun metodları, yaradıcılıq və intuisiya, elmin etikası, sosial idrakın spesifikliyi. Cəmiyyət özüinkişaf edən sistemdir, ictimai həyatın əsas sferaları. İqtisadi həyatın fəlsəfi səpgisi, cəmiyyətin sosial sferası, siyasi həyatın fəlsəfi təhlili, cəmiyyətin mənəvi həyatı, tarixi prosesin subyektləri və hərəkətverici qüvvələri, mədəniyyət və sivilizasiya, şəxsiyyət və sosial dəyərlər təhlil və tədqiq edilir. Sosiologiya Bu fənn sosial hadisələri və prosesləri bütöv sosial sistem olan cəmiyyət kontekstində nəzərdən keçirir, sosiologiyanın strukturunu, predmetini, metodologiyasını, metodlarının xüsusiyyətlərini, müasir sosioloji biliyin nəzəri səviyyələrini, eləcə də xüsusi sosioloji konsepsiyaların rəngarəngliyini təhlil və tədqiq edir. Bu sahədə elmi axtarışların mümkün perspektivlərini öyrənir. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və hüququn əsasları Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası, Azərbaycan dövlətinin konstitusiya statusu, Azərbaycan Respublikası vətəndaşlığı, insan və vətəndaş hüquqları, azadlıqları və vəzifələri, dövlət hakimiyyəti, Konstitusiya əsasında hakimiyyətin bölünməsi, qanunvericilik hakimiyyəti, icra hakimiyyəti və onun orqanları, məhkəmə hakimiyyəti, onun quruluşu və sistemi, əmək hüququnun əsasları, mülki hüququn əsasları, ailə hüququnun əsasları, cinayət hüququnun əsasları.	3
	Məntiq Məntiq fənni insana imkanları obyektiv qiymətləndirməyə, tez və düzgün qərar verməyə, fikirləri aydın şəkildə ifadə etməyə, həmsöhbəti düzgün arqumentlərdən istifadə edərək inandırmağa, qeyri-müəyyən vəziyyətlərdən uzaq olmağa kömək edir. Bu fənn məntiqi düşünmə qabiliyyətini qiymətləndirir, məntiqi qanunauyğunluqları qavramaq və tətbiq etmək bacarığını ölçür və müxtəlif sahələrdə məlumat fondunun nə qədər zəngin olduğunu öyrənməyə imkan verir. Etika Bu fəndə etik fikir, onun təkamülünün əsas mərhələləri: Qədim Hindistan və Çində etik fikir, antik dövrdə etik fikir, orta əsrlər və yeni etik fikir. Azərbaycanda etik fikir, islam etikası, əxlaqın mahiyyəti və əsas funksiyaları, əxlaq və ictimai şüurun	

	digər formaları, əxlaqi şüur və fəaliyyət, etikanın əsas kateqoriyaları: xeyir və şər, borc və vicdan, şərəf və ləyaqət, xoşbəxtlik və həyatın mənası, tətbiqi etika və peşə etikası haqqında məlumat verilir.	
4.3.	<p>İnformasiya texnologiyaları (ixtisas üzrə) Verilən, informasiya və bilik anlayışları, onların xassələri, xarakteristikaları, Əlifbalar, sistemlər, dillər, say sistemləri, kodlaşdırma sistemləri, informasiyanın kodlaşdırılması, hesablama texnikasının təşəkkülü, inkişafı, fərdi kompyuterlərin texniki təminatı, əsas və periferiya qurğuları, informasiya proseslərinin avtomatlaşdırılması alqoritmləri, fərdi kompüterlərin proqram təminatı. Əməliyyat sistemləri. Windows ƏS, Windows ƏS-nin standart proqramları, tətbiqi proqram təminatı. Ms Office paketi haqqında, mətn tipli informasiyaların emalı. Ms Word mətn redaktoru, kompüter qrafikası. Qrafik redaktorlar, Ms Power Point qrafik redaktoru, ədəd tipli informasiyaların emalı. Ms Excel elektron cədvəli, verilənlər Bazası. Baza modelləri. VBİS-lər, informasiya sistemləri, Relyasion VBİS-lər. Ms Access VBİS, informasiyanın şəbəkə emalı. Kompüter şəbəkələri, Lokal şəbəkələr. Şəbəkə topologiyaları, şəbəkə arxitekturası. OSİ modeli. Protokollar, ünvanlaşma, qlobal informasiya infrastrukturu İnternet, informasiya təhlükəsizliyi. İnformasiya mühafizəsi.</p> <p>İnformasiyanın idarə edilməsi İnformasiyanın idarə edilməsi fənni İKT baza kompüter bilikləri fənninin davamı olaraq tədris edilir. Fənnin tədrisində əsas məqsəd - İKT baza kompüter bilikləri fənnində öyrənilənlərin tətbiqi ilə tanış olmaq, informatlaşmış cəmiyyət dövründə müasir informasiya texnologiyalarının tətbiq sahələrini öyrənmək və onları düzgün tətbiq edə bilməkdir. Belə ki, burada dövlət idarəciliyində, iqtisadiyyatda, bank və turizm sektorunda, biznes sahəsində informasiya texnologiyalarının rolu, həmçinin bulud texnologiyaları, onun tətbiqləri və modelləri haqqında məlumat verilir.</p> <p>Sahibkarlığın əsasları və biznesə giriş Sahibkarlıq mühiti və rəqabəti, kiçik və orta sahibkarlıq, sahibkarlıq fəaliyyətində vergiqoyma, qiymət siyasəti, menecment və marketinq sistemi. Biznesin təşkilatı-hüquqi formaları. GZİT təhlil, sahibkarlığın xarici və daxili mühiti. Kommersiya, maliyyə, məsləhət, istehsal sahibkarlığı. Uçot, yenidən bölüşdürmə, stimullaşdırıcı, balanslaşdırıcı və istehsalın yerləşdirilməsi.</p> <p>Politologiya Politologiya siyasət haqqında elmdir. Siyasi fikrin inkişafının əsas mərhələləri. Azərbaycanın siyasi fikrinin inkişaf mərhələləri. Siyasət cəmiyyətin tənzimləyici, təşkiləddici və nəzarətedici funksiyasıdır. Siyasi hakimiyyət və onun daşıyıcıları. Siyasi elita. Siyasi sistem nəzəriyyəsi. Siyasi rejimlər. Siyasi partiyalar və partiya sistemləri. Demokrasiya: əsas təsisatlar. Parlament başlıca demokratik təsisatdır. Seçki sistemləri. Dövlət başlıca siyasi təsisatdır. Siyasi şüur və siyasi ideologiya. Siyasi mədəniyyət. Vətəndaş cəmiyyəti. Dünya siyasəti nəzəriyyəsi və beynəlxalq siyasi münasibətlər. Modernləşdirmə konsepsiyası siyasi inkişafın nəzəri modeli kimi. Siyasi texnologiyalar. Siyasi tədqiqatlar və siyasi təhlil. Siyasi qərarların qəbulu. Beynəlxalq münasibətlərin politologiyası. Beynəlxalq siyasətin qlobal problemləri. Dövlətin xarici siyasət fəaliyyəti.</p>	3
	İxtisas fənləri	120
5.	<p>Müasir informasiya- kommunikasiya texnologiyaları və inform. təhlükəsizliyi Fənn çərçivəsində müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının təsnifatı və xüsusiyyətləri; müxtəlif növ kompüter qurğuları və şəbəkə texnologiyaları daxil</p>	3

	<p>olmaqla, informasiya texnologiyalarının (İT) əsasları; İkilik say sistemləri kimi müxtəlif məlumatların təqdim etmə sxemləri; İT mühitində fəaliyyət göstərmək üçün lazım olan alətlər və tətbiqlərə giriş təqdim edilir; informasiyanın kompüter emalının əsas prinsipləri (kodlaşdırılması, saxlanması, ötürülməsi və s.) öyrədilir.</p> <p>İnformasiya cəmiyyətinin konsepsiyası və xüsusiyyətləri, cəmiyyətin informasiyalaşdırılması prosesinin inkişaf mərhələləri, müxtəlif sahələrdə informasiya texnologiyalarının rolu (Elektron həyat; Kommunikasiya; Virtual cəmiyyət; Elektron imza və s.); informasiya texnologiyalarının effektivliyinin meyarları, informasiya və kiber təhlükəsizlik;</p> <p>Müasir əməliyyat sistemləri (ƏS) və onların iş prinsipi; Əməliyyat sistemlərində faylların idarə olunması;</p> <p>Proqramlaşdırmanın əsasları;</p> <p>Şəbəkələşmə; Veb sistemləri və texnologiyaları;</p> <p>Veb səhifələrin hazırlanması (HTML kodları və WYSIWYG redaktorları);</p> <p>Süni intellekt sistemləri;</p> <p>İnformasiya təhlükəsizliyi və ona nail olma yolları: şifrələmə üsulları; kriptosistemlər; steqanoqrafiya; informasiyanın gizlədilməsi üsulları; şəbəkə təhlükəsizliyi; rəqəm imza texnologiyası; kompüter və informasiyanın kiberhücumlardan qorunması və icazəsiz istifadəsinin qarşısını almaq üçün təhlükəsizlik tədbirlərindən istifadə etmək, antiviruslar və s.;</p> <p>MS Office 365 paket proqramlarının tətbiqləri: MS Word mətn prosessorunun imkanları, MS Excel cədvəl prosessorunda mürəkkəb (ixtisas üzrə) cədvəllərin qurulması, hesablamaların aparılması və s., Təqdimatların hazırlanması, PDF faylların hazırlanması və redaktəsi, Teams proqramı və s. proqramların (tətbiqi proqramların) imkanlarından istifadə; Verilənlər bazası (VB), Verilənlər bazasının idarəetmə sistemləri (VBİS) və onun imkanları öyrədilir.</p>	
6.	<p>Mərkəzi sinir sisteminin (MSS) anatomiyası və fiziologiyası</p> <p>Mərkəzi sinir sisteminin anatomiyası tədris olunarkən tələbələrə hüceyrələr, toxumlar və ayrı-ayrı orqanlar arasında qarşılıqlı əlaqələrin yaradılmasının orqanizmin tamlığını təmin etməsində rolu təqdim olunur. Tələbələr mərkəzi sinir sisteminin orqanizmdə gedən prosesləri tənzimləyərək və orqanların işinə istiqamət verərək orqanizmin bütün fəaliyyətlərini nəzarət altında saxlamasını öyrənirlər. MSS-nin funksional vəziyyətinin orqanizmlə xarici mühit arasındakı əlaqəyə təsiri araşdırılır. MSS afferent impulsları qəbul edir, analiz və sintez edir, efferent impulsları formalaşdırır və onların təsiri ilə orqanların fəaliyyətini bu və ya digər istiqamətə yönəldir. O, həmçinin mühitin dəyişikliklərinə və təsirlərinə qarşı bütöv orqanizmin uyğunlaşma reaksiyalarını formalaşdırır. Mərkəzi sinir sisteminin müxtəlif şöbələri haqqında biliklər təqdim olunur: onurğa beyin, baş beyin, arxa beyin, orta beyin, beyincik, ara beyin, ön beyin</p>	6
7.	<p>ASF və sensor sistemin fiziologiyası</p> <p>Ali sinir sistemi və sensor sistemin fiziologiyası fənni beyin haqqında təlimin əsas inkişaf sahələri, orqanizmin bir sıra mühüm həyati funksiyalarının sinir tənzimlənməsi, heyvan və insanda ali sinir fəaliyyətinin mürəkkəb davranış formalarını öyrədir. Buna əlavə olaraq, I və II signal sistemləri, insanın ali sinir fəaliyyətinin tipləri, xüsusiyyətləri, pozğunluqları, yuxu, motivasiya, emosiya, yaddaş, sensor sistemlər və onların funksiyası haqqında mövzuları təqdim edir.</p>	3
8.	<p>Psixologiyada riyazi və statistik metodlar</p> <p>Psixologiyada riyazi metodlar fənni çərçivəsində psixologiya elmində istifadə</p>	4

	<p>olunan statistik alətlər təqdim olunur. Bu fənn psixoloji fərziyyəni yoxlamaq üçün müxtəlif statistik təhlillərdən istifadəni öyrədir, həmçinin, eksperimental, kvazi-eksperimental və korrelyasiyalı tədqiqat dizaynlarının üstün və çatışmayan cəhətlərini araşdırmağa kömək edir. Hal-hazırda psixoloji məlumatların riyazi təhlilini verən kompüter proqramlarının olmasını nəzərə alaraq bu fənnin tədrisi zamanı əsas diqqət SPSS, Stata kimi kompüter proqramlarının mənimsənilməsinə, bu və ya digər statistik metodun öyrənilməsinə yetirilir</p>	
	<p>Ümumpsixoloji praktikum Ümumpsixoloji praktikum fənni praktik məşğələlər vasitəsilə tələbələrin müxtəlif psixoloji proseslərin ölçülməsi, psixi funksiyaların təzahürünün praktik həlli yollarını müəyyən etmək üçün geniş imkanlar yaradır. Bu kurs tələbələrdə refleksiv qabiliyyətlərin inkişafı vasitəsilə psixoloji məlumat əldə etmək üsulları ilə tanış olmağa, öz davranışını və digər insanların davranışlarını psixoloji olaraq müşahidə və təhlil etmək qabiliyyətinin inkişafına, özünü təhlil etməyə pedaqoji əsaslandırılmış marağın formalaşmasına, peşəkar əhəmiyyətli keyfiyyətlərin təkmilləşdirilməsinə kömək edir, tələbələr müstəqil tədqiqat prosesinin aparmğa hazırlanırlar.</p>	12
9.	<p>Ümumi psixologiya Ümumi psixologiya nəzəri və eksperimental psixoloji tədqiqatları ümumiləşdirən , psixoloji bilikləri inteqrasiya, psixologiyanın ən ümumi psixoloji qanunauyğunluqlarını, nəzəri prinsiplərini və metodlarını, onun əsas anlayışlarını və onların mövcud vəziyyətində və tarixi inkişafında kateqorial quruluşunu öyrənən psixologiyanın bir sahəsidir . Ümumi psixologiya sahəsində aparılan tədqiqatların nəticələri psixologiya elminin bütün sahələrinin fundamental əsasını təşkil edir. Ümumi psixologiya üzrə təlimin nəzəri hissəsi xüsusi tematik bölmələrin, psixoloji tədqiqatların müasir tendensiyalarının, psixologiya tarixinin, psixologiyanın metodoloji əsaslarının və problemlərinin dərinədən öyrənilməsinə əhatə edir.Ümumi psixologiyanın predmeti həm konkret şəxsin psixikası və psixi hadisələri, həm də qrup və kollektivlərdə müşahidə olunan psixi hadisələrdir . Ümumi psixologiya psixi proseslər, psixi vəziyyətlər və psixi xassələrin insanın davranışında təzahürlərinin öyrənilməsi yollarını təqdim edir.</p>	34
10.	<p>Eksperimental psixologiya Eksperimental psixologiya fənni tətbiqi elm sahəsi olmaqla eksperimental üsullarla aparılan bütün növ elmi və psixoloji tədqiqatların ümumi istiqamətlərini öyrədir. Eksperimental psixologiya psixologiyanın xüsusi bir növü deyil , psixologiya elminin ən müxtəlif sahələrini əhatə edən ümumi metodoloji yanaşmadır.Bu kursda eksperimental psixologiyanın təşəkkül və inkişafının qısa tarixi-psixoloji səciyyəsi, psixologiya sahəsində eksperimental tədqiqatların növləri, mərhələləri, tədqiqatın planlaşdırılması və aparılması, eksperimental tədqiqatın nəticələrinin işlənməsi, ümumiləşdirilməsi və təhlili təqdim olunur.</p>	5
11.	<p>Psixofiziologiya Psixofiziologiya subyektiv hadisələrin, halların və fərdi fərqlərin fizioloji mexanizmlərini öyrənən elmdir. Psixi proseslərin fizioloji mexanizmlərinin sistemli, sinir, sinaptik və molekulyar səviyyədə öyrənilməsi psixofiziologiyanın əsas vəzifəsi kimi təqdim olunur. Fənnin əsas tədqiqat paradigması: insan - neyron –model formulasıdır. Nəzəri psixofiziologiyanın əsas istiqamətləri informasiyanın kodlaşdırılması və dekodlanmasının psixofizioloji mexanizmləri, qavrayışın psixofiziologiyası, diqqətin psixofiziologiyası, yaddaş və öyrənmənin</p>	4

	psixofiziologiyası, hərəkətlərin psixofiziologiyası və vegetativ reaksiyalara nəzarət, iradənin psixofiziologiyası, təfəkkür və nitqin psixofiziologiyası, emosiyaların psixofiziologiyası; funksional vəziyyətlərin psixofiziologiyası kimi məsələlərin öyrənilməsidir.	
12.	<p>Klinik psixologiya</p> <p>Klinik psixologiya psixi hadisələri xəstəliklərlə əlaqəsi nöqteyi-nəzərindən öyrənən psixologiyanın bir sahəsidir. Klinik psixologiya sahəsi psixi sağlamlığın diaqnostikasını, psixofizioloji problemləri anlamaq üçün elmi tədqiqatların təşkili və aparılmasını, psixoloji korreksiyanın (psixoterapiya) inkişafı, həyata keçirilməsi və qiymətləndirilməsini əhatə edir. Klinik psixologiya psixoterapevtik üsullar, o cümlədən konsultasiya, fərdi psixoterapiya, ailə psixoterapiyası, ailə məsləhəti və fiziki sağlamlıq pozğunluqları ilə bağlı psixoloji problemlər yaşayan insanlara müxtəlif dəstək formaları vasitəsilə mövcud psixoloji problemlərin aradan qaldırılması yollarını öyrədir.</p>	6
13.	<p>Pedaqoji psixologiya</p> <p>Pedaqoji psixologiya- təlim və tərbiyə prosesində şəxsiyyətin inkişafının və formalaşmasının psixoloji mexanizmlərini öyrənən elm sahəsidir. Bu elm sahəsi təlim və tərbiyə prosesinin bu və ya digər mərhələsində insan şəxsiyyətinin necə dəyişdiyini şərh edir, lazım gəldikdə inkişafın düzgün istiqamətlənməsi üçün metodlar işləyib hazırlayır. Pedaqoji psixologiya tələbələrdə ümumi nəzəri dünyagörüşün formalaşdırılmasında, təlim-tərbiyə psixologiyası sahəsində tədqiqatlar aparılmasında, eləcə də praktik psixologiyaya marağın yaranmasında müstəsna əhəmiyyət kəsb edir. Pedaqoji psixologiya kursunun tədrisinin əsas məqsədi tələbələrdə psixi inkişafın ahəngdarlığını təmin edən əsas mexanizmlərin və təlim-tərbiyə prosesində şəxsiyyətinin formalaşmasının başlıca şərtlərini müəyyənləşdirməkdən, təhsil prosesinin onun subyektlərinə təsirinin mexanizmini aydınlaşdırmaqdan ibarətdir.</p>	4
14.	<p>İnkişaf və yaş psixologiyası</p> <p>İnkişaf və yaş psixologiyası müasir psixologiyanın əsas sahələrindən biri olub insan psixikasının inkişaf dinamikasını, psixi inkişafın zəruri şərtləri, hərəkətverici qüvvələrini, şəxsiyyətin psixi proses və psixi xassələrinin ontogenezinin inkişaf xüsusiyyətlərini, yaş dövrlərinin çoxcəhətli və ziddiyyətli olan dialektik mahiyyətini, hər bir yaş dövrünə xas olan psixoloji xüsusiyyətləri öyrənir. Uşağın inkişafı ilə əlaqədar bütün məsələlər sistem halında şərh edilir. Bu kurs çərçivəsində inkişaf və yaş psixologiyası ilə bağlı təsəvvürlərin formalaşdırılması məsələləri, müxtəlif yaş dövrləri və onların xüsusiyyətləri, uşaqda zəruri keyfiyyətləri tərbiyə etmək üçün onun psixi inkişaf xüsusiyyətlərinin öyrənilməsini, müxtəlif yaş mərhələlərində dinamikanın fərqli yönümü kimi məsələlər öz əksini tapır.</p>	5
15.	<p>Sosial psixologiya</p> <p>Sosial psixologiya fənni sosial-psixoloji təfəkkürün əmələ gəlməsi, inkişafı tarixini, metodiki və metodoloji məsələləri, şəxsiyyətin yönəlişləri, sosialisasiyanın sosial-psixoloji effektlərini, qrup nəzəriyyəsinin ümumi məsələlərini, ünsiyyətin sosial-psixologiyasını, ünsiyyət prosesində psixoloji təsir məsələlərini öyrənir. Bu kurs daxilində sosial psixologiyanın tarixi və nəzəriyyəsi, elmin formalaşmasının metodoloji əsasları, insanların ünsiyyət və qarşılıqlı münasibətlərinin sosial-psixoloji qanunlarının təhlili, şəxsiyyət problemləri, peşəkar əhəmiyyətli şəxsiyyət əlamətlərinin sistemləşdirilməsi, sabit, müsbət münasibətlərin formalaşdırılması</p>	6

	<p>yolları, tətbiqi tədqiqatın əsas istiqamətlərinin öyrənilməsi təqdim olunur. Bununla yanaşı bu fənn şəxsiyyətdaxili (emosiyalar, sosial idrak, yönəliklik, “mən” anlayışı) və şəxsiyyətlərlərarası (digərlərinə kömək etmə, aqressiya, qərəzli münasibət və ayrışçılıq, cəlb etmə, qrup prosesləri və qruplar arası münasibətlər) səviyyələrdə baş verən prosesləri təhlil edir.</p>	
	<p>Hüquq psixologiyası Hüquq psixologiyası hüquqi normaları ilə tənzim olunan insanların psixika və davranışının psixoloji mexanizmini, faktlarını və qanunauyğunluqlarını öyrənir. Hüquq psixologiyası hüquqla bağlı fəaliyyətin psixoloji xüsusiyyətlərini araşdırır, hüquq psixologiyasının predmetini, tədqiqat metodlarını, cinayət prosesi iştirakçılarının davranışının psixoloji xüsusiyyətlərini, o cümlədən dindirməyə verilən psixoloji tələbləri, kriminal psixologiyayı, cinayətkarın şəxsiyyətinin və davranışının formalaşmasının psixoloji xüsusiyyətlərini, cinayətin motivlərini, məhkəmə-psixoloji ekspertizası məsələlərini, islah psixologiyası və s. əhatə edir. “Hüquq psixologiyası” fənninin tədrisinin əsas məqsədi psixologiya ixtisası üzrə təhsil alan tələbələrə hüquq psixologiyasının ayrı-ayrı sahələrinə-kriminal psixologiya, ibtidai istintaqın psixologiyası, məhkəmə-psixoloji ekspertizası, islah psixologiyasına dair biliklər vermək, eləcə də praktik məsələlərin həllində bu biliklərdən müstəqil surətdə istifadə etmək bacarığı aşılamaqdan ibarətdir</p>	6
16.	<p>Ailə psixologiyası Ailə nikah və ailə münasibətlərinin təkamülünü və mahiyyətini, onların yaranma, formalaşma, sabitləşmə və dağılma xüsusiyyətlərini öyrənən, ailə və nikahın xüsusiyyətlərini tarixi, sosial-psixoloji və fərdi-psixoloji kontekstlərdə təsvir edən psixologiyanın bir bölməsidir. Bu kursda ailə üzvlərinin bir-biri ilə münasibətlərinin emosional və funksional xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq ailədaxili münasibətlərin psixoloji mexanizmləri öyrənilir, ailənin tərbiyə üsulları və ailə çütlüklərinin psixoloji, psixofizioloji münasibətləri ayırd edilir. Bununla yanaşı kursda nikah formalarının tarixi və təkamülü, gənclərin ailəni formalaşdırmağa hazırlığı, ailənin həyat dövrü, həyat yoldaşları arasında münasibətlər, valideyn-övlad münasibətləri, ailə ilə cəmiyyət arasında münasibətlər də öyrənilir. Ailə psixologiyasının mövzu sahəsinə çütlüklərin cinsi rollarının onların münasibətlərinə təsiri və bu rolun seçiminə təsir göstərən amillər də öyrənilir.</p>	5
17.	<p>Menecment psixologiyası Menecment psixologiyası fənni psixologiyası iki elmi fənnin - idarəetmə nəzəriyyəsi və psixologiyasının qovşağında formalaşmış və inkişaf etməkdə olan bir elmdir. Bu fənn idarəetmə psixologiyası predmetinin mürəkkəb xarakterini və məzmununun genişliyini müəyyən edir, eyni zamanda bu iki fənnin əsas məlumatlarına əsaslanır, təşkilati sistemlərin strukturunun və fəaliyyətinin xüsusiyyətlərini ortaya qoyan qeyri-psixoloji ideyalarla uyğun olaraq psixoloji bilikləri üzvi şəkildə inteqrasiya edir. Bu kursda idarəetmə fəaliyyəti anlayışını əsas götürsək, ən mühüm psixoloji problemlərin diapazonunu müəyyən etmək və onları əlaqələndirilmiş sistemə daxil etmək mümkündür. Burada liderin şəxsiyyətində idarəetmə psixologiyası, onun idarəetmə ehtiyaclarını və qabiliyyətlərini, həmçinin ən mühüm vəzifəni, problemlə məzmunu, idarəetmə niyyətlərini, şəxs tərəfindən qəbul edilmiş idarəetmə prinsip və qaydalarını özündə birləşdirən fərdi idarəetmə konsepsiyasını fərqləndirir. Menecment psixologiyası tərəfindən öyrənilən nəzarət alt sistemi adətən iyerarxik olaraq bir-biri ilə əlaqəli liderlərin böyük qrupunun birgə fəaliyyəti ilə təmsil olunur. Bu kursda idarəetmə psixologiyası sahəsindəki inkişafın praktiki həyata keçirilməsi</p>	4

	<p>üçün zəruri olan diaqnostik vasitələrin yaradılması, liderlərin təlimi üçün fəal metodların işlənilib hazırlanması, idarəetmə konsaltinqləri, xüsusən də peşəkarlığın artırılması, rəhbər vəzifələrə təyini üçün ehtiyatın yaradılması və s. kimi məsələlər öyrənilir.</p>	
18.	<p>Siyasi psixologiya Siyasi psixologiya siyasətin, siyasətçilərin və siyasi davranışın psixoloji mexanizm və qanunauyğunluqlarını öyrənir. Bu kursda siyasi prosesləri, siyasi psixologiyanın bir elm kimi səciyyəsi, siyasi psixologiyanın inkişaf tarixi, siyasi hadisələri öyrənmək üçün zəruri olan metodlar, siyasi davranış, siyasi liderin psixologiyasının öyrənilməsinə yönəlmiş nəzəriyyələr, o cümlədən şəxsiyyət və siyasət, şəxsiyyətin siyasi sosiallaşması, kütlələrin psixologiyası, terrorizmin siyasi-psixoloji analizi, milli xarakterin, siyasi təsirin siyasi reklamın psixoloji məsələləri öyrənilir. Siyasi psixologiya fənnini öyrənməklə tələbələr müasir siyasi proseslərin psixoloji mexanizmini dərk etmək imkanı qazanır. Siyasi psixologiya kursunun tədrisinin əsas məqsədi siyasi proseslərin psixoloji mexanizmləri, siyasi hadisələrin və siyasi davranışın gedişi, onun ayrı-ayrı mərhələlərində baş verən dəyişikliklərin qanunauyğunluqları haqqında informasiya ilə tələbələri tanış etmək, onlarda siyasi proseslərə psixoloji təsirin mexanizmləri, bu təsirlərin öyrənilməsi üçün zəruri metodikaların seçilməsi, siyasi proseslərin adekvatlığının təmin edilməsi üçün biliklərin və metodiki yanaşmanın formalaşdırmaqdan ibarətdir. Bununla yanaşı fənnin tədrisinin əsas məqsədlərindən biri tələbələri liderlik psixologiyası, kütlə psixologiyası, siyasi sosiallaşmanın qanunauyğunluqları, seçkiqabağı kompaniyanın psixoloji mexanizmləri ilə tanış etməkdir.</p>	4
19.	<p>Biznes psixologiyası və sahibkarlıq Biznes psixologiyası və sahibkarlıq fənni cəmiyyətin sosial və iqtisadi inkişafı proseslərinin təsiri altında ilk növbədə psixologiya, sosiologiya və iqtisadiyyat kimi bir çox fənlərin kəsişməsində yaranmış psixologiyanın müasir bir sahəsidir. Bu yeni tendensiyanın formalaşması psixoloji baxımdan elm kiçik və orta biznesin üzləşdiyi və peşəkar psixoloqların iştirakını tələb edən çoxsaylı problemlərə cavabdır. Bu fənn çərçivəsində sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslərin psixoloji xüsusiyyətləri öyrənilir və sahibkarlıq fəaliyyəti özünügerçəkləşdirmə və adaptasiya prosesi kimi təqdim olunur. Bu fənn özündə psixologiya elminin digər sahələrində (sosial psixologiya, şəxsiyyət psixologiyası, psixodiyagnostikanın əsasları, idarəetmə psixologiyası) olan bilik və bacarıqları cəmləşdirir. Fənn sahibkarlığın sosial-iqtisadi və psixoloji fenomen olaraq inkişafının psixoloji qanunauyğunluqlarını, müasir sahibkarın psixoloji xüsusiyyətlərini, sahibkarlıq fəaliyyəti və gender məsələsi, şəxsiyyətin adaptasiyası və sahibkarlıq potensialının üzə çıxması və həyata keçirilməsi, sahibkarlıq fəaliyyətinin sosial-psixoloji aspektləri, işgüzar situasiyaların təhlili, şəxsi potensialın diaqnostikası kimi məsələlər üzrə biliklər və onların tətbiqi qaydalarını öyrədir.</p>	3
20.	<p>Mülki müdafiə Fənn çərçivəsində fəvqəladə halların qarşısının alınması və aradan qaldırılması üçün vahid dövlət sistemi, təbii fəlakətlər zamanı təhlükəsizliyin təmin edilməsində vətəndaşların hüquq və vəzifələri, fərdi və kollektiv müdafiə prinsipləri, qəzaxilətmə və digər təxirəsalınmaz işlər, ilk tibbi yardımın göstərilməsi, təcili təxliyə və bərpa tədbirləri, təhsil sahəsində mülki müdafiə tədbirləri təşkil etmək kimi məsələlər tədris olunur</p>	3
	Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən seçilən fənlər	60

21.	<p>Psixologiya tarixi</p> <p>Psixologiya tarixi psixologiyanın müəyyən sahələri və problemləri üzrə bilikləri sintez edən bir neçə mürəkkəb fənlərdən biridir. Bir tərəfdən onun məzmunu digər kurslardan əldə edilən biliklərə - ümumi, inkişaf, sosial psixologiya və s. əsaslanır, digər tərəfdən, psixologiya tarixi bu bilikləri bir sistemə gətirməyə, psixologiyanın formalaşmasının məntiqini, onun predmetinin dəyişdirilməsinin səbəblərini, aparıcı problemləri başa düşməyə imkan verir. Psixologiya tarixinin predmeti psixi reallığın dərk edilməsinə müxtəlif yanaşmalar kontekstində nəzərdən keçirilən psixikaya baxışların formalaşması və inkişafı qanunauyğunluqlarıdır. Psixologiya tarixində istifadə olunan metodlar ümumi psixologiyanın metodlarından əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənir. Psixologiya tarixinin əsas metodu nəzəri yenidənqurmadır, ondan istifadə etməklə keçmişin elmi sistemləri və psixoloji biliklərin əldə edilməsi, əsaslandırılması və sistemləşdirilməsi proqramları təsvir edilir və müasir psixologiyanın nailiyyətləri ilə bağlı tənqidi təhlil edilir.</p> <p>Psixologiyanın metodoloji əsasları</p> <p>Psixologiyanın metodoloji əsasları psixologiyanın bir sıra problemlərini, o cümlədən metodoloji biliklərin strukturu, metodoloji biliyin təsviri və normativ funksiyaları, ümumi elmi və xüsusi elmi metodologiya arasındakı əlaqə, elmi və qeyri-elmi psixoloji biliklər və s. nəzərdən keçirilməsini özündə əks etdirən bir elm sahəsidir. Burada metodologiya psixoloji tədqiqatın ümumi metodologiyası, xüsusi metodologiyası, və metodologiya - konkret metodik priyomların məcmusu kimi nəzərdən keçirilir, psixoloji tədqiqatın əsas prinsipləri öyrənilir.</p>	3
24.	<p>Psixolinqivistika</p> <p>Psixolinqivistika psixologiya ilə dilçiliyin kəsişməsində olan bir elm sahəsidir. O, dil, təfəkkür və şüurun əlaqəsini öyrənir. Bu elm çərçivəsində nitqin yaranması - və qavranılması mexanizmlərinin öyrənilməsi əsasında nitq məlumatlarının təsviri, cəmiyyətdə nitq fəaliyyətinin funksiyalarının öyrənilməsi, nitq məlumatları ilə ünsiyyət iştirakçılarının xüsusiyyətləri arasındakı əlaqənin öyrənilməsi (natiqin niyyətlərinin məlumatlara çevrilməsi, dinləyicilər tərəfindən şərh edilməsi), şəxsiyyətin inkişafı ilə əlaqədar nitq inkişafının təhlili öyrənilir.</p> <p>Antropologiya</p> <p>Antropologiya insanın mənşəyini, inkişafını, təbii və mədəni mühitlərdə mövcudluğunu öyrənən elmi sahəsidir. Antropologiyanın bir elm təbiət tarixini, fiziki quruluşunu, psixologiyasını, mədəniyyətini və dilini əhatə edən bir elm olmaqla yanaşı, insan haqqında universal elm kimi özünü göstərir. İnsan təbiəti və insan cəmiyyəti haqqında ilk ümumi anlayışlar coğrafi determinizm və təkamülçülük nəzəriyyəsinin əsas istiqamətləri də bu elm sahəsi tərəfindən öyrənilir.</p>	5

25.	<p>Kulturologiya Mədəniyyət – insanın, cəmiyyətin və dövlətin tükənməz inkişaf mənbəyidir. Bu, ölkənin müstəqillik və sabitliyinin əsası, xalqın həyat rifahı və keyfiyyətinin mənbəyi, dövlətin rəqabət qabiliyyətliliyi və təhlükəsizlik şərtidir. Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafı hər zaman görkəmli siyasi və dövlət xadimi, cəmiyyətin və dövlətin rifahı naminə özünün titanik fəaliyyəti, idarəetmə mədəniyyəti və uğurları ilə bütün dünyada yüksək nüfuz qazanmış, Azərbaycan xalqının Ümümmilli lideri Heydər Əliyevin diqqət mərkəzində olmuşdur. “Xalq bir çox xüsusiyyətləri ilə tanınır, sayılır və dünya xalqları arasında seçilir. Onlardan ən dəyərlisi, ən əhəmiyyətli – mədəniyyətdir”, - deyə o qeyd edirdi. Elmi və təhsili inkişaf etdirməyə, ziyalıların, istedadlı alimlər, şairlər, bəstəkarlar, rəssamlar, yazıçıların, artistlərin nüfuzunu yüksəltməyə, Azərbaycan xalqının dilinin və mənəviyyətinin inkişafına yardım etməyə çağıraraq, Heydər Əliyev hesab edirdi ki, məhz mədəniyyət bəşəriyyətin topladığı ən yaxşılarla xalqları zənginləşdirir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, Ümümmilli liderin siyasi kursunu davam və inkişaf etdirərək, özünün praktik fəaliyyəti ilə milli mədəniyyətə - təhsil, elm və incəsənətin inkişafına, maddi və qeyri-maddi mədəni irsin qorunub saxlanmasına, iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətliliyinə və beynəlxalq əməkdaşlığa böyük töhvə verir. Azərbaycanın ali məktəblərində “Kulturologiya” fənninin tədrisi və onun əsaslarının tələbələrə aşılması müəllimlərin qarşısında duran ən vacib məsələlərdən biridir.</p> <p>Dinşünaslıq Dinşünaslıq dini inancların, davranışların və institutların öyrənilməsinə həsr olunmuş elmi tədqiqatın akademik sahəsidir. O, sistematik, tarixi məlumatlı və mədəniyyətlərarası perspektivlərə diqqət yetirməklə dini təsvir edir, müqayisə edir, şərh edir və izah edir. Dinşünaslığın tədqiq predmetinə dinin yaranma, inkişaf və fəaliyyət qanunları ilə yanaşı, onun strukturu və müxtəlif komponentləri, müxtəlif hadisələri də daxildir.</p>	5
26.	<p>Şəxsiyyətin psixologiyası Şəxsiyyət psixologiyası psixologiyanın şəxsiyyəti, müxtəlif fərdi prosesləri, psixi həyatın dinamik tərəflərini və fərdi fərqləri öyrənən bir sahəsidir. Bu elm daxilində dünya, həyat, cəmiyyət və başqaları ilə münasibətdə şəxsiyyətin mənzərəsini əlaqələndirir. Şəxsiyyət psixologiyası fərd, şəxsiyyət və fərdiyyət anlayışlarına aydınlıq gətirir, şəxsiyyətin formalaşması istiqamətlərini müəyyən edir, şəxsiyyətin formalaşmasına təsir göstərən bioloji və sosial amillərin nisbətində diqqət yetirir, bu sahədə mövcud yanaşmaları nəzərdən keçirir. Bununla yanaşı bu elm sahəsində şəxsiyyət nəzəriyyələri, şəxsiyyətin strukturu ilə bağlı yanaşmaları təhlil edilir.</p> <p>Psixosomatika Psixosomatika müxtəlif xəstəliklərin yaranmasında psixoloji təsirlərin rolunu öyrənir. Bu kursda psixoloji amillərin somatik xəstəliklərin yaranmasına, gedişinə, nəticələrinə təsiri öyrənilir. Bu fənn çərçivəsində psixosomatik problemin tədqiqat sahəsi, psixika və bədənin qarşılıqlı əlaqəsini öyrənilməsinə yönəlmiş tədqiqatlar nəzərdən keçirilir. Ümumiyyətlə, psixosomatikanın bir elm kimi öyrənilməsinin mövzusu xəstəliklərin baş verməsi və gedişində psixoloji amillərin rolunun aydınlaşdırılmasıdır. Nəzərə alınmalıdır ki, psixi amillər təkcə bəzi xəstəliklərə təhrik etmir, həm də bir çox xəstəliklərin yaranmasının əsası kimi çıxış edir. Bu kursda həmçinin psixosomatik pozuntular və onların aradan qaldırılmasına imkan yaradan psixoloji metodlar və texnikalar öyrədilir.</p>	5

27.	<p>Multikulturalizm Bu fənn daxilində bir sıra məsələləri, o cümlədən multikulturalizm fənninin mahiyyəti və əhəmiyyəti, Azərbaycanda yaşayan müxtəlif azsaylı xalqların adət-ənənələri, multikulturalizmin sosial-iqtisadi inkişafa təsirləri, multikulturalizmin xarici siyasətə təsirləri, multikulturalizmi Azərbaycan Respublikasının Dövlət siyasəti olaraq təhlil etmək, Azərbaycan multikulturalizmi ilə dünya multikulturalizm nümunələrini müqayisəli təhlili və s. kimi məsələləri öyrənir.</p> <p>Sosiologiya Bu fənn sosial hadisələri və prosesləri bütöv sosial sistem olan cəmiyyət kontekstində nəzərdən keçirir, sosiologiyanın strukturunu, predmetini, metodologiyasını, metodlarının xüsusiyyətlərini, müasir sosioloji biliyin nəzəri səviyyələrini, eləcə də xüsusi sosioloji konsepsiyaların rəngarəngliyini təhlil və tədqiq edir. Bu sahədə elmi axtarışların mümkün perspektivlərini öyrənir.</p>	3
28.	<p>Psixopatologiya Psixopatologiya psixiatriya və klinik psixologiyanın inteqrasiyasında yaranan psixologiyanın bir sahəsi olub psixi pozuntuları tədqiq edir. Əsas üsullar klinik müşahidə və söhbətdir. Psixopatologiya fənni daxilində - bir çox psixi xəstəliklərin əsas, xarakterik xüsusiyyətlərini, psixi fəaliyyət patologiyasının təzahür və inkişaf qanunauyğunluqlarını, etiologiyası və patogenezinin ümumi məsələləri, psixopatoloji proseslərin xarakteri, onların səbəbləri, təsnifat prinsipləri, tədqiqat və müalicə-üsulları öyrənilir. Bununla yanaşı bu elm çərçivəsində fərdi psixopatologiyanın məsələləri də diqqət mərkəzinə gətirilir. Bu zaman fərdi- psixi xəstəliklər, onların - etiologiyası, patogenezi , klinikası, inkişaf qanunauyğunluqları, müalicə və reabilitasiya üsulları müəyyən edilir.</p> <p>Emosiya və motivasiya “Emosiya və motivasiya” fənni ümumi psixologiyanın bir sahəsidir. Bu kursda emosiya və motivasiya haqqında psixoloji biliklərin tətbiqini istiqamətləri ilə tanış etmək, emosiyaların qeyri adi qüvvəsindən istifadə etməklə tələbələrdə idrak fəaliyyətini fəallaşdırmaq yolu ilə, təlim prosesinin məhsuldarlığını yüksəltmək, hiss, emosiya və motivlərin köməyi ilə insanın gündəlik həyatında rastlaşdığı bioloji, psixoloji problemlərin mexanizmləri öyrədilir. Bu fənn çərçivəsində emosiya və motivasiya haqqında ümumi məlumat verilir, bu problemin öyrənilməsinə yönəlmiş nəzəriyyələr təhlil olunur, emosiya və motivasiyanın təsnifatı aparılır, onların öyrənilməsi metodları nəzərdən keçirilir.</p>	5
29.	<p>Məntiq (psixoloji) Məntiq fənni insana imkanları obyektiv qiymətləndirməyə, tez və düzgün qərar verməyə, fikirləri aydın şəkildə ifadə etməyə, həmsöhbəti düzgün arqumentlərdən istifadə edərək inandırmağa, qeyri-müəyyən vəziyyətlərdən uzaq olmağa kömək edir. Bu fənn məntiqi düşünmə qabiliyyətini qiymətləndirir, məntiqi qanunauyğunluqları qavramaq və tətbiq etmək bacarığını ölçür və müxtəlif sahələrdə məlumat fondunun nə qədər zəngin olduğunu öyrənməyə imkan verir.</p>	3

	<p>Koqnitiv psixologiya Koqnitiv psixologiya təfəkkürün eksperimentə və riyazi modelləşdirilməsinə yönəlmış psixologiyanın bir istiqamətidir. Bu elm sahəsi koqnitiv psixologiya məktəbinin əsasında yaranmışdır. Bu fənn yaddaş , diqqət , hisslər , məlumatın təsviri məntiqi təfəkkür , təxəyyül, qərar qəbul etmə qabiliyyətləri kimi idrak proseslərini öyrənən psixologiya sahəsidir. Müasir psixologiyanın bir sıra məsələlərinin əsasında koqnitiv psixologiyanın bir çox müddəaları dayanır. Koqnitiv psixologiyanın tədqiqatları psixologiyanın digər sahələrində, xüsusilə sosial psixologiya, şəxsiyyət psixologiyası, təhsil psixologiyası, elc�c də s�ni intellekt sistemlərinin qurulmasında geniş istifadə olunur.Bu fənn daxilində qavrayış, təxəyyül, təfəkkür, nitq, yaddaş və digər idrak prosesləri siqnalların ötürülməsi, informasiyanın işlənməsi və modelləşdirilməsi kontekstində öyrənilir. Bununla yanaşı koqnitiv psixologiyada insana təsir edən beynin gizli mexanizmlərinə daha çox diqqət yetirilir, kompleks davranış mexanizmləri (sevgi, dostluq və ya altruizm) ilə daha çox maraqlanırlar.</p>	
30.	<p>Psixologiyada informasiya texnologiyalarının tətbiqi Bu fənn yəni Psixologiyada informasiya texnologiyalarının tətbiqi bu günün v� gələcəyin tələblərinə cavab verən, hərtərəfli biliyə malik mütəxəssis-kadr kimi yetiştiril�n tələbənin müasir İKT vasitələrindən gələcək peşə fəaliyyətində səmərəli və tələb olunan səviyyədə istifadə etməsinə, mövcud informasiya bolluğunda şəxslərin, təşkilatların v� cəmiyyətin maraqlarına uyğun olaraq, informasiya təhlükəsizliyinin pozulmasına gətirib çıxaran şərait v� hərəkətləri aşkar edə bilməsinə istiqam�tl�ndirilm�şdir. Bölmə online tədrisdə istifadə olunan elc�c də, office programları ilə aktiv işləmə bacarıqlarını təkmilləşdirir.</p> <p>İnformasiyanın idarə edilməsi İnformasiyanın idarə edilməsi fənni İKT baza kompyuter bilikləri fənninin davamı olaraq tədris edilir. Fənnin tədrisində əsas məqsəd - İKT baza kompüter bilikləri fənnində �yr�nil�nl�rin tətbiqi ilə tanış olmaq, informatlaşmıř cəmiyyət dövründə müasir informasiya texnologiyalarının tətbiq sahələrini öyrənmək və onları düzgün tətbiq edə bilməkdir. Belə ki, burada dövlət idarəçiliyində, iqtisadiyyatda, bank və turizm sektorunda, biznes sahəsində informasiya texnologiyalarının rolu, həmçinin bulud texnologiyaları, onun tətbiqləri v� modelləri haqqında məlumat verilir.</p>	3
31.	<p>İşgüzar ingilis dili İngilis dili beynalxalq dil olmağı ilə yanaşı, həmçinin əsas işgüzar dilidir. Bu baxımdan işgüzar ingilis dilinin yüksək səviyyədə bilməsi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Belə ki, işgüzar ingilis dili bacarıqlarının artırılması iş effektivliyini, biznes və karyera perspektivlərinin yüksəldilməsinə k�m�kilik edəcəkdir. Bu fənn vasitəsi ilə tələbələr şifahi ingilis dili üzrə işgüzar ünsiyyət bacarıqları v� �z�n� inamı artırmaq, müzakirə v� danışıqlar ��n dil bacarıqlarını inkiřaf etdirmək, ingilis dilində təqdimatlar etmək, işgüzar yazışma qaydaları, habelə ingilis dilli ölkələrin biznes mədəniyyəti və protokol məsələlərini öyrənmək imkanına yiyələnəcəklər. Xarici dilin tədrisi zamanı tələbələrdə dilin komponentlərinin(tələffüz, lüğət v� qrammatika) və dil bacarıqlarının(oxu,yazı, dinləmə v� danışıq) inkiřaf etdirilməsi diqqət mərkəzində durur.Tədris materialının ardıcılılığına gəldikdə demək lazımdır, ki burada məqsəd tələbələrlə şifahi nitq v�rdiřl�rini mümkün qədər tez inkiřaf etdirməkdən ibarətdir, yəni ilk növbədə dildə �n çox yayılmıř hadisələri öyrənmək lazımdır. Bu fənnin tədrisində qrammatikaya da xüsusi yer verilir. Təlim prosesində tələbələrlə müstəqil �alıřmaq bacarıq və v�rdiřl�rini ařılamaq lazımdır. Fənnin əsas məqsədi tələbələri danışıq zamanı tərcümədə qarşıya çıxan problemlərlə tanış etmək və birbařa �nsiyy�tdir. Hər dərsdə yeni materiallar, psixologiya ixtisasına aid</p>	3

	<p>terminlər tələbələrə təqdim olunur, mətn,yeni sözlər, ifadələr və onların izahı izah olunur. Dərsin tədrisində Psixologiya ixtisasına aid terminlərin müzakirəsinə geniş yer verilir.</p> <p>İqtisadiyyat Fənnin əsası mülkiyyət münasibətləri, iqtisadi sistem, iqtisadi insan modelləri, iqtisadiyyatda əmək münasibətləri, əmək bazarı, əmək haqqı, məşğulluq, həyat səviyyəsi, əmtəə-pul münasibətləri, istehlak xərcləri və mənfəət, bazar iqtisadiyyatı və onun modelləri, kapital bazarı, torpaq bazarı, rent münasibətləri, ictimai təkrar istehsal sistemində qeyri-istehsal sahələrinin rolu, müasir iqtisadi şəraitdə sığorta, dünya təsərrüfatı ilə bağlı məsələləri əhatə edir.</p>	
32.	<p>Müqayisəli psixologiya Müqayisəli psixologiya psixikanın təkamülü ilə öyrənilməsi ilə məşğul olan psixologiyanın bir sahəsidir . Zoopsixologiya , tarixi və etnik psixologiyadan alınan məlumatları birləşdirir . Ontogenez və filogenezdə heyvanların və insanların psixi proseslərini müqayisə edir, sosial-tarixi amillərlə, əmək fəaliyyətinin, ictimai həyatın,-nitqin və insan şüurunun inkişafı ilə əlaqədar keyfiyyət fərqlərini aşkar edir.</p> <p>Psixoloji konsultasiya Psixoloji məsləhət müasir psixologiyanın tətbiqi sahəsidir. Onun vəzifəsi psixi və somatik cəhətdən sağlam insanlara öz problemləri ilə üzləşdikləri vəziyyətlərdə psixoloji yardım göstərmək üçün nəzəri əsaslar və tətbiqi proqramlar hazırlamaqdır. Psixoloji konsultasiya psixoloq və müştəri arasında onun həyat vəziyyəti haqqında birdəfəlik, situasiyayönümlü söhbətin psixoloji mexanizmlərini və prosedur qaydalarını öyrədir.Bu kursda psixoloji konsultasiyanın növləri, peşəkar məsləhətin aparılması qaydaları, psixoloji konsultasiyanın metodologiyası, psixoloji yardımın göstərilməsi üsulları və texnikaları nəzərdən keçirilir.</p>	4
33.	<p>Etnopsixologiya Etnopsixologiya fənni respublikamızda bizim etnik-psixoloji keçmişimiz barədə, etnik milli hislər, adət və ənənələr, etnik stereotip və yönümlər, etnoslararası münasibətlər, etnik milli xarakterlər, etnosun davranış və rəftarınaonların təsiri kimi vacib problemləri araşdırır. Bu fənn tələbələrə hər ir mütəzəssistenik –psixoloji problemlərə dərinədən bələd olmağa yönəltməklə millətlərarası münasibətlərdə yol verilmiş səhvləri bir daha təkrarlanmağa, özünün praktik fəaliyyətində ondan bəhrələnməyə imkan verir. Etnopsixologiyailə bağlı təsəvvürlərin formalaşması.Bu kursda tələbələrin psixoloji yetkinliyini, inkişafını yaxşılaşdırmaq, etnopsixologiya sahəsində peşəkar bacarıqlar formalaşdırılması, xarici ölkələr ilə əməkdaşlıqda tolerantlığın yaradılması, etnopsixologiyanın əsasları, müxtəlif millətlərin və xalqların milli-psixoloji xüsusiyyətləri ilə tanışlıq, müxtəlif xalqların etnik-psixoloji xüsusiyyətləri və onların fərqli hadisələr zamanı təzahür edən davranış formaları öyrədilir.</p>	4
	<p>Konfliktlər psixologiyası Konfliktlər psixologiyası münaqişələri, onların səbəblərini, münaqişə vəziyyətlərinin inkişaf mexanizmlərini və qanunauyğunluqlarını,konfliktin yaranma səbəblərini və eskalasiyasını, münaqişə tərəflərini, onların mənfəi və müsbət nəticələrini, sosial funksiyalarını, qarşısının alınması yollarını, lokallaşdırılması imkanlarını və üsullarını araşdıran kompleks fənlərarası bir elmdir.</p>	
34.	<p>Mədəniyyətlərarası psixologiya Mədəniyyətlərarası psixologiya fərqli mədəni və etnik qruplara mənsub şəxslərin psixologiyasındakı oxşar və fərqli cəhətləri, elmin metodiki və metodoloji məsələlərini, inkişaf tarixini, mədəniyyət və şəxsiyyət konsepsiyasını ,</p>	

	<p>mədəniyyətlərərası adaptasiya problemlərini, mədəniyyətlərərası adaptasiyanın mərhələləri və onların xüsusiyyətlərini öyrənir. Bu fənn tələbələrə hər bir psixoloji problemlərə dərinlən bələd olmağa yönəltməklə mədəniyyətlərərası münasibətlərdə yol verilmiş səhvləri bir daha təkrarlanmağa, özünün praktik fəaliyyətində ondan bəhrələnməyə imkan verir. Bu kurs daxilində mədəniyyətlərərası psixologiya ilə bağlı təsəvvürlərin formalaşmasının istiqamətləri, mədəniyyətlərərası psixologiya sahəsində peşəkar bacarıqların formalaşdırılmasıdırılması, müxtəlif xalqların milli-psixoloji xüsusiyyətlərinin öyrənilməsi, o cümlədən müxtəlif xalqların etnik psixoloji xüsusiyyətləri və onların fərqli hadisələr zamanı davranış formalarının təzahürləri məsələləri də öyrənilir.</p>	4
	<p>Psixoloji nəzəriyyələr Psixoloji nəzəriyyələr fənni çərçivəsində dünyanı dəyişdirən əsas psixoloji nəzəriyyələr nəzərdən keçirilir. Burada öyrənmə nəzəriyyələri, şəxsiyyət nəzəriyyələri, təfəkkür nəzəriyyələri, intellekt nəzəriyyələri, hafizə nəzəriyyələri, diqqət nəzəriyyələri duyğu və qavrayış nəzəriyyələri və s. kimi mövzular öyrədilir.</p>	
35.	<p>Psixofarmakologiya Psixofarmakologiya psixotrop dərmanların təsir mexanizmlərinin yaradılması və tədqiqi ilə məşğul olan nəzəri və klinik təbabətin kompleks bölmələrindən biridir. Bu elm nəzəri nailiyyətlər əsasında və farmakologiya, biokimya, neyrofiziologiya və digər fənlərin metodlarından istifadə etməklə inkişaf edir. Psixofarmakologiya psixiatriyanın tibbi və digər təsirlərini öyrənməyə həsr olunmuş bölməsidir. Psixi pozuntular üçün dərman müalicəsinin inkişafında iştirak edən şəxsin psixi fəaliyyətinə bioloji aktiv maddələrin təsirinin öyrənilməsi bu elmin diqqət mərkəzindədir. Bu elm müxtəlif elmlərin o cümlədən, biokimya, biologiya, fiziologiya, neyropsixologiya və s. kimi elmlərin kəsişmə nöqtəsindədir. Psixofarmakologiyanın tədqiqat obyektini psixofarmakoloji preparatların işlənməsi, sınaqdan keçirilməsi, farmakokinetikası və farmakodinamikası və əlavə təsirlərinin öyrənilməsidir.</p>	4
	<p>Ünsiyyət psixologiyası Ünsiyyət psixologiyası insanlar arasında ünsiyyət və münasibətlər problemlərini öyrənən və onun həll üçün effektiv yollar göstərən bir elmdir. Buraya verbal və qeyri-verbal ünsiyyət, ünsiyyət stereotipləri, ünsiyyət formaları və vasitələri, ünsiyyət dili, danışıq sənəti və bir çox başqa mövzular daxildir. Həmçinin bu kursda ünsiyyətin psixoloji mahiyyəti, qospitalizm effekti, ünsiyyətin qurulmasının əsas mexanizmləri, effektiv ünsiyyətin yolları, o cümlədən ünsiyyətin mərhələləri nəzərdən keçirilir.</p>	
36.	<p>Kriminal psixologiya Kriminal psixologiya hüquq psixologiyasının mühüm sahələrindən biri olub hüquq pozuntusunun psixoloji mexanizmlərini və cinayət əməlinə yol verən hüquq-pozanların psixoloji xüsusiyyətlərini öyrənir. Başqa sözlə, kriminal psixologiya ayrı-ayrı şəxslərdə cinayətkar yönümün, cinayətkarlığa meyilliliyin, cinayət törətmək fikrinin, niyyətinin yaranmasının, cinayətin hazırlanması və həyata keçirilməsinin, eləcə də cinayətkar davranış stereotipinin yaranmasının psixoloji qanunauyğunluqlarını öyrənir. Kriminal psixologiya cinayətkarların şəxsiyyətini, onlara təsir etməyin psixoloji yol və vasitələrini öyrənir. Bununla yanaşı bu elm sahəsində kriminal şəraitdə şəxsiyyətin immunitetinin mexanizmi, cinayətkarlığın qarşısını almaq üçün tövsiyələrin işlənilib hazırlanması yolları, zorakı cinayətkarların, eləcə də müəyyən maddi mənafe və təmənna ilə bağlı cinayətkar davranışın formalaşma mexanizmləri, həmin şəxslərin psixoloji xüsusiyyətləri, cinayətkar qrupların strukturu və psixoloji xüsusiyyətləri öyrənilir.</p>	5
	<p>Psixoloji diaqnostika</p>	

	<p>Psixodiyagnostika insanın fərdi psixoloji xüsusiyyətlərini qiymətləndirmək və ölçmək üçün metodlar hazırlayan nəzəriyyə, prinsiplər və vasitələri inkişaf etdirən psixologiyanın bir sahəsidir. Hazırda psixodiyagnostika predmetinin məzmunu normadan kənara çıxma olub-olmamasından asılı olmayaraq fərdi psixoloji xüsusiyyətlərin öyrənilməsi metodlarının işlənilib hazırlanmasına yönəlmişdir.</p>	
37.	<p>Uşaq psixologiyası</p> <p>Uşaq psixologiyası bu elmin yarımsının inkişaf tarixini, əsas sahələrini, uşaq psixologiyanın tədqiqat prinsipləri və metodlarını, həmçinin uşaq psixologiyanın bölmələri, uşaq psixologiyanın digər elmlərlə qarşılıqlı əlaqəsi, psixi inkişafın qanunauyğunluqları, psixi inkişafın zəruri şərtləri, psixi inkişaf və ünsiyyət, ailədaxili və ailədənənar ünsiyyət, pedaqoji ünsiyyət kimi məsələləri öyrənir. Bu elm daxilində psixi inkişaf və təlim, psixi inkişafı ilə bağlı psixoloqlarının fikirləri, psixi inkişafın akselerasiyası, urbanizasiya ilə əlaqədar fərziyyələr, yaş böhranlarının təhlili nəzərdə tutulur. Eləcə də çağlıq dövrünün mərhələlər üzrə inkişafı, körpənin fiziki və psixi inkişafı, körpənin cisim və hadisələrlə ünsiyyəti, körpələrdə əşyavi və təsviri fəaliyyət, körpənin nitq inkişafı, körpəlik dövründə diqqətin və hafizənin inkişafı, körpəlik dövründə təfəkkürün inkişafı, körpəlik dövründə hissələrin inkişafı, körpəlik dövründə yaş böhranı kimi məsələlərin təhlili nəzərdə tutulur. Məktəbəqədər yaş dövrünün psixoloji xüsusiyyətləri, uşaqların fiziki inkişafı, uşaqlarda motivasiya sahəsinin formalaşması, məktəbəqədər yaş dövründə uşaq şəxsiyyətinin inkişafı, məktəbəqədər yaş dövründə hissələrin və iradənin inkişaf xüsusiyyətləri, məktəbəqədər yaş dövründə nitqin inkişaf xüsusiyyətləri, məktəbəqədər yaş dövründə diqqətin, hafizənin, təfəkkürün, təxəyyülün inkişaf xüsusiyyətləri, uşağın məktəb təliminə psixoloji hazırlığı, kiçik məktəblilərin psixoloji xüsusiyyətləri, psixi və fiziki inkişaf istiqamətləri kimi məsələlərin öyrənilməsi ön plana çəkilir.</p> <p>Psixoloji testlər və ölçülər</p> <p>“Psixoloji testlər və ölçülər” fənni fərdi-psixoloji xüsusiyyətləri və keyfiyyətlərini, o cümlədən psixi fizioloji və şəxsi xüsusiyyətlərin, qabiliyyətlər, bilik və bacarıqların, psixi vəziyyətlərin ölçülməsinə yönəlmiş məsələləri özündə ehtiva edir. Bu fənn daxilində qiymətləndirmə və ölçmə texnikasının, metodların validliyi, obyektivliyi, mötəbərliyi ayırd edilir, testlərin tərtib olunma mexanizmləri və standartları müəyyən edilir. Bu fənn çərçivəsində testlər və ya ölçmə metodları-fərqli tipli standartlaşdırılmış suallar və ya tapşırıqlar toplusu kimi, nəticələrin kəmiyyətə qiymətləndirilməsinə imkan verən bir və ya bir neçə ölçü şkalası kimi, hər bir tapşırıqda hər cavabın bir və ya bir neçə ölçmə şkala ilə əlaqəsi kimi, subyekt üçün birmənalı (standart) təlimatların mövcudluğu kimi nəzərdən keçirilir. Fənnin tədrisi zamanı müəyyən psixi funksiyaları ölçmək üçün effektiv testləri müəyyən meyarlar əsasında seçilməsinə, işlənmə texnikasına və s. xüsusi diqqət yetirilir.</p>	4
38.	<p>Psixiatriyanın əsasları</p> <p>Psixiatriyanın əsasları müxtəlif psixi xəstəliklərin simptomlarının müəyyən edilməsini, diaqnostik söhbətin aparılması istiqamətlərini, psixi əlamətlərin müəyyən edilməsi imkanlarını, pozuntuların və onların təsnifatının aparılmasını, psixi və diferensial diaqnostik davranış pozuntularını aşkarlanmasını, xəstənin vəziyyətinin proqnostik qiymətləndirilməsi məsələlərini öyrənir. Bu elm çərçivəsində psixiatrik müayinə, məcburi xəstəxanaya yerləşdirmə, tibbi-sosial ekspertiza prosedurunun həyata keçirilməsi planlaşdırır, psixi xəstəlikdən əziyyət çəkən pasiyentlərin davranış pozuntuları aşkarlanır, onların müalicəsi istiqamətləri müəyyənləşdirilir.</p>	6

	<p>Bununla yanaşı bu elm sahəsində psixi və ya yan təsirlərin, ağırlaşmaların korreksiyasının aparılması yolları, psixi və davranış pozuntularının kəskinləşməsinin qarşısının alınması üçün tibbi müdaxilənin gerçəkləşdirilməsi, xəstəliklərin baş vermə riskinin yüksək olan populyasiyalarda, həmçinin xəstələrdə bu pozuntuların ilkin əlamətlərini müəyyən edilməsi də həyata keçirilir.</p>	
	<p>Neyrolinqvistik proqramlaşdırma. Neyrolinqvistik proqramlaşdırma fənni şəxsiyyətlərə ünsiyyətə, şəxsiyyətin inkişafına və psixoterapiyaya psevdoelmi yanaşmadır. Bu kursda NLP-nin yaranma tarixi, nevroloji proseslər, dil və davranış nümunələri, eləcə də arzu olunan məqsədlərə çatmaq üçün onlara xüsusi texnika ilə təsir etmək bacarığı, psixoloji problemləri aradan qaldırmaq üçün texnikalar və s. kimi mövzular öyrədilir. NLP texnikaları müəyyən bir sahədə uğur qazanmış insanların bacarıqlarını əldə etmək üçün davranışlarını kopyalamaq və ya modelləşdirmək məqsədi daşıyır.</p>	
	Təcrübə	30
	Cəmi	240

1. Tədris və öyrənmə

- 1.1.** Tədris və öyrənmə mühiti elə təşkil olunmalıdır ki, tələbələr təhsil proqramında nəzərdə tutulan təlim nəticələrini əldə edə bilsinlər.
- 1.2.** Tədris və öyrənmə metodları müvafiq sənədlərdə (məsələn, müəllimin sillabusunda və s.) təsvir edilməli və ictimaiyyətə (məsələn, universitetin veb sahifəsində, proqramın broşurlarında və s.) açıq olmalıdır. Tədris və öyrənmə metodları innovativ təhsil təcrübələri nəzərə alınaraq davamlı şəkildə nəzərdən keçirilməli və təkmilləşdirilməlidir. Tədris və öyrənmə metodlarının müntəzəm şəkildə təkmilləşdirilməsi universitetin keyfiyyət təminatı sisteminin bir hissəsi olmalıdır. Bu fənlər professor-müəllim heyətinin təcrübəsi, tədqiqat infrastrukturunu, yerli və beynəlxalq iş imkanları nəzərə alınaraq ali təhsil müəssisəsi tərəfindən təklif edilir. Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən fənlər tələbələr üçün seçmə xarakteri daşmalı, eləcə də tələbələrin xarici mübadilə proqramlarında iştirakına şərait yaratmalıdır.
- 1.3.** Təlim prosesində fərqli tədris metodlarından istifadə edilməlidir. Bu metodlar tələbəyönümlü yanaşmanı və tələbələrin təlim prosesindəki fəal rol oynamasını təşviq etməlidir. İstifadə edilə biləcək tədris və öyrənmə metodlarına aşağıdakıları nümunə olaraq göstərmək olar:

3. mühazirə, seminarlar, praktiki tapşırıqlar;
4. təqdimatlar və müzakirələr, debatlar;
5. müstəqil iş/araşdırma (məsələn, praktiki nümunələrlə iş);
6. layihələr;
7. problemlərə əsaslanan tədris;

8. sahə işləri;
9. rol oyunları;
10. hesabatlar;
11. qrup qiymətləndirməsi;
12. ekspert metodu;
13. video və audio konfrans texnologiyaları;
14. video və audio mühazirələr;
15. distant təhsil;
16. simulyasiyalar;
17. və s.

Qeyd: *sadalanan metodlar ixtisasın spesifikasından asılı olaraq seçilə və (və ya) dəyişdirilə bilər.*

- 1.4.** Təhsildə nəzəriyyə və praktiki təlim arasında tarazlıq gözlənilməlidir. Əsas diqqət əmək bazarının dəyişən ehtiyaclarına uyğun olaraq praktiki bacarıqların gücləndirilməsinə yetirilməlidir.
- 1.5.** Təhsil proqramı tələbələrin müstəqilliyini dəstəkləməli və ömürboyu təlim konsepsiyasını inkişaf etdirməlidir. Təhsil prosesinin sonunda tələbə hər hansı istiqamətdə müstəqil işləyə bilməli və təhsilini ömürboyu davam etdirməyi bacarmalıdır.

2. Qiymətləndirmə

- 2.1.** Qiymətləndirmə elə təşkil olunmalıdır ki, tələbələrin gözlənilən təlim nəticələrini əldə etmələri səmərəli şəkildə ölçülə bilinsin. Bu, əldə olunan irəliləyişi monitorinq etməyə, təhsil proqramlarının nəticələrinə hansı dərəcədə nail olunduğunu qiymətləndirməyə, eləcə də tələbələrlə fikir mübadiləsinə şərait yaratmağa və təhsil proqramlarının təkmilləşdirilməsi üçün ilkin şərtlərin formalaşdırılmasına yardım etməlidir.
- 2.2.** Qiymətləndirmə üsulları müvafiq sənədlərdə (məsələn, fənn proqramında, sillabusda və s.) təsvir edilməli və hamı üçün açıq olmalıdır (məsələn, universitetin veb sahifəsində, proqramın broşurlarında və s.).
- 2.3.** Qiymətləndirmə üsulları innovativ tədris təcrübələri nəzərə alınaraq davamlı şəkildə nəzərdən keçirilməli və təkmilləşdirilməlidir. Qiymətləndirmə üsullarının müntəzəm şəkildə yenilənməsi ali təhsil müəssisəsinin keyfiyyət təminatı sisteminin bir hissəsi olmalıdır.
- 2.4.** Tədris prosesində fərqli qiymətləndirmə üsullarından istifadə edilməlidir. Bu üsullar tələbəyönümlü yanaşmanın və tələbələrin təlim prosesindəki fəal rol oynamasını təşviq etməlidir. İstifadə edilə biləcək qiymətləndirmə üsullarına nümunələr:
 18. yazılı tapşırıqlar;
 19. bilik və bacarıqlara dair testlər, kompüter əsaslı testlər;
 20. şifahi təqdimatlar;
 21. sorğular;
 22. açıq müzakirələr;

23. praktika hesabatları, sahə işləri hesabatları;
24. praktikada, laboratoriyada müşahidələrə əsasən bacarıqların qiymətləndirilməsi;
25. layihə işlərinə dair hesabatlar;
26. portfolionun qiymətləndirilməsi;
27. frontal sorğu;
28. qrup şəklində və özünü qiymətləndirmə;
29. və s.

Qeyd: *sadalanan üsullar fənnin spesifikasından asılı olaraq seçilə və (və ya) dəyişdirilə bilər.*

- 2.5. Təlim nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsində istifadə olunan üsullar aydın müəyyənləşdirilmiş meyarlara əsaslanmalıdır və təhsil müddətində tələbənin əldə etdiyi bilik, bacarıq və qabiliyyət səviyyəsini düzgün və etibarlı şəkildə müəyyən etməyə imkan verməlidir. Təlim nəticələrinin qiymətləndirilməsi zamanı müəllimlər şəffaflyq, qərəzsizlik, qarşılıqlı hörmət və humanistlik prinsiplərini rəhbər tutmalıdırlar.
- 2.6. Tələbələrə müəllimlərlə qiymətləndiricilərlə təhsillərinin bütün aspektlərini, o cümlədən qiymətləndirmə prosesini müzakirə etmək imkanı verilməlidir. Ali təhsil müəssisəsi müvafiq qaydalara uyğun olaraq qiymətləndirmə prosesi, yaxud qiymətlə bağlı apelyasiya prosedurlarını müəyyən etməlidir.
- 2.7. Akademik etika təhsil prosesində önəmli yer tutur. Tələbələrə akademik dürüstlüyə riayət etmək, plagiarizm problemini anlamaq öyrədilir. Onlar intellektual əməyin əqli mülkiyyət hüquqları barəsində məlumatlandırılmalıdırlar.

3. Proqramın və hər bir fənnin təlim nəticələri

- 3.1. Təhsil proqramının təlim nəticələri, eləcə də hər bir fənnin təlim nəticələrinin müəyyənləşdirilməsi və hər bir fənnin sillabusunun hazırlanması ali təhsil müəssisəsinin/akademik heyətin səlahiyyətindədir.
- 3.2. Təlim nəticələri hər bir ali təhsil müəssisəsi tərəfindən Əlavə 1 -dəki formaya uyğun olaraq müəyyənləşdirilir. Təlim nəticələri matrisində (Əlavə 2) fənlərlə təlim nəticələri arasındakı əlaqə əks olunmalıdır.
- 3.3. Təhsil Proqramının cəmiyyətin və əmək bazarının dəyişən ehtiyaclarına cavab verən nəzəri və praktiki məzmunu təmin etməsi məqsədilə fənlərin sillabusları müntəzəm şəkildə yenilənməlidir.

4. İnfrastruktur və kadr potensialı

4.1 “050211 - **Psixologiya**” ixtisasının təhsil proqramına müvafiq hazırlanmış tədris planında nəzərdə tutulan fənlər üzrə dərslərin aparılması, təcrübələrin keçirilməsi və elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsi üçün müvafiq İKT ilə təchiz olunmuş kabinet və laboratoriyalar, kompüter sinifləri, emalatxanalar və s. ilə təmin olunmuş maddi-texniki bazası olmalıdır. Təhsilənlərin ali təhsil müəssisəsinin lokal şəbəkəsinə, internetə, məlumat bazalarına, elektron kitabxanalara, axtarış sistemlərinə çıxışı təmin edilməlidir.

4.2 Ali təhsil müəssisələrinin professor-müəllim heyəti, bir qayda olaraq, elmi dərəcəyə malik olur. Digər dövlət, yaxud özəl müəssisələrdən və/və ya digər müvafiq təşkilatlardan gələn yüksək ixtisaslı mütəxəssislər, həmçinin müvafiq ixtisas qrupu üzrə minimum magistr dərəcəsinə sahib olan şəxslər də tədrisə cəlb oluna bilərlər.

5. Təcrübə

- 5.1.** Təcrübə tələbənin nəzəri biliklərinin praktikada tətbiqi, eləcə də peşə bacarıqlarının gücləndirilməsi baxımından önəmlidir. İxtisasın xüsusiyyətlərindən asılı olaraq təcrübənin təşkili qayadaları ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən oluna bilər.
- 5.2.** Təcrübə özəl şirkətdə, dövlət müəssisəsində, tədqiqat laboratoriyasında (eləcə də universitet, AMEA, yerli, yaxud beynəlxalq özəl təşkilat və şirkətlərdə və s.) təşkil oluna bilər.
- 5.3.** Təcrübə prosesindən maksimal fayda əldə etmək məqsədilə tələbələr ilkin hazırlıq prosesinə cəlb edilməli (karyera palanlanması) və onların müvafiq bacarıqları (yumşaq və sərt bacarıqlar) fəvvalaşdırılmalıdır.
- 5.4.** Təcrübənin təşkili ali təhsil müəssisəsinin vəzifəsidir. Təcrübədən öncə ali təhsil müəssisəsi və təcrübə təşkil olunacaq qurum arasında müqavilə imzalanmalıdır. Müqavilədə təcrübənin keçirilmə şərtləri, tələbələrin hüquq və vəzifələri və digər zəruri təfərrüatlar əks olunur. Təcrübəni təşkili iki formada təklif olunacaqdır. İmzalanmış müqaviləyə uyğun olaraq, tələbələr müvafiq şirkət və qurumlarda təcrübə imkanlarını araşdıracaq və müsbət dəyərləndirilən tələbələr qarşı tərəfin razılıq sənədlərini universitetə təqdim edəcəkdir. Eyni zamanda, tələbənin fərdi müraciəti əsasında onun ixtisasına uyğun digər qurumlarda, o cümlədən xaricdə təcrübə keçməsinə icazə verilir.
- 5.5.** Təcrübənin təşkilinin ikinci forması isə, tələbələrin iş dünyasından daxil olan sifariş layihələrinin icra olunmasıdır. Belə ki, müxtəlif özəl və dövlət qurumlarında ehtiyac duyulan araşdırmalar, təkmilləşmə imkanları, problemlərə həll yolları tələbə və mentor müəllimlərin birgə fəaliyyəti ilə təhlil və tədqiq ediləcək və layihə şəklində sifarişçilərə təqdim ediləcəkdir.
- 5.6.** Təcrübənin qiymətləndirilməsi təqdim olunmuş layihənin dəyərləndirilməsindən sonra iş dünyası nümayəndələri tərəfindən həyata keçiriləcəkdir.

6. Məşğulluq və Ömürboyu təhsil

- 6.1** “050211 - Psixologiya” ixtisası üzrə məzun olan tələbələr əsasən dövlət qurumlarında, yerli özünüidarəetmə orqanlarında və mülkiyyət formasından asılı olmayaraq müxtəlif müəssisələrdə psixoloq-məsləhətçi, psixoloq-təlimçi, psixoloq-tərbiyəçi, psixoloq tədqiqatçı, araşdırmaçı, olaraq fəaliyyət göstərə bilərlər. Bundan əlavə, məzunlar tabeliyindən asılı olmayaraq peşəsinə və ixtisas dərəcəsinə uyğun gələn istənilən sahədə, təşkilatda, idarədə, müəssisədə, birlikdə, qurumda, nazirlik və komitələrdə, həmçinin agentliklərdə və araşdırma/beyin mərkəzlərində psixoloq-mütəxəssis olaraq da çalışa bilərlər.

- 6.2** Ali təhsil müəssisəsi Təhsil Proqramının məzunlarının məşğulluğuna dair müntəzəm sorğular keçirməli, eləcə də vakant iş yerlərinə dair məlumatları öz veb sahifəsində yerləşdirməlidir.
- 6.3** 050211 – “Psixologiya” ixtisası üzrə məzun olan tələbələr 060209- Psixologiya ixtisası üzrə magistraturaya daxil ola bilərlər.
- 6.4** Təhsil müddətində əldə olunan bilik, bacarıq və yanaşmalar məzunların müstəqil şəkildə ömürboyu təhsil almaları üçün ilkin şərtlərdəndir.

Razılaşdırılmışdır:

Tədrisin təşkili və yeni təlim texnologiyaları üzrə prorektor:

dos. Q.A.Qafarov

Tədris və metodiki işlər departamentinin rəhbəri:

dos. İ.U.Rəhimov

Dillər kafedrasının müdiri:

dos.N.S.Vəliyeva

Təhsil Proqramı və fənlər üzrə təlim nəticələri (PTN)

Ali təhsil müəssisəsi tərəfində Təhsil Proqramı və hər fənn üzrə gözlənilən təlim nəticələrini müəyyən edilmişdir. Aşağıdakı cədvəllərdə Təhsil Proqramlarının (bax cədvəl1) və fənlər üzrə təlimin nəticələri (cədvəl 2 və 3) hər bir üzrə ayrı-ayrılıqda sadalanmışdır.

Təhsil Proqramının təlim nəticələri (PTN)
PTN 1. Yüksək yaradıcı və tənqidi təfəkkürə, vətənpərvərliyə, geniş erudisiyaya, sosial-siyasi məsuliyyətə, yazılı və şifahi nitq vərdişlərinə, liderlik qabiliyyətinə yiyələnir, xarici dildən sərbəst istifadə etməyi bacarır
PTN 2. Psixologiya sahəsində informasiyanın qəbulu, saxlanması, emal edilməsi, axtarışı və istifadəsi zamanı müasir informasiya texnologiyalarından istifadə etmək; psixoloji mənbələrin və məlumat bazalarının idarələnməsi sahəsində müvafiq proqramlardan istifadə bacarıqlarını formalaşdırmaq; psixoloji tədqiqat zamanı əldə olunmuş məlumatın statistik təhlilini edə bilmək.
PTN 3. Psixi proseslərin fizioloji əsasları, ali sinir fəaliyyətinin strukturu, sensor sistemin fiziologiyası və onların funksiyaları üzrə nəzəri bilikləri insanın gündəlik həyatını, emosiyalarını, düşüncə prosesini və fəaliyyətini təhlil etmək üçün tətbiq etmək.
PTN 4. Empirik və analitik tədqiqat vərdişlərini inkişaf etdirmək; psixoloji tədqiqatın fərziyyəsini yoxlamaq üçün müxtəlif statistik təhlillərdən istifadə etmək; eksperimental, kvazi- eksperimental və korrelyasiyalı tədqiqat dizaynlarını müqayisəli şəkildə təhlil etmək; psixoloji tədqiqatı hazırlamaq, həyata keçirmək və əldə olunmuş məlumatları kəmiyyət və keyfiyyət üsullarından istifadə edərək təhlil etmək.
PTN 5. Qeyri-tipik (anormal) davranışın yaranma səbəblərini araşdıraraq müvafiq psixoloji müdaxilə istiqamətlərini müəyyən etmək; əhəlinin psixi sağlamlığının təmin olunması sahəsində qabaqlayıcı (preventiv) tədbirlərin planlaşdırılması və həyata keçirilməsi üzrə tətbiqi bilik və bacarıqlar əldə etmək.
PTN 6. Öyrənmə və inkişaf üzrə, səmərəli tədris üsulları, təhsil siyasəti və təcrübəsini qiymətləndirmək üzrə müxtəlif nəzəri biliklər əldə etmək; tədrisin və təhsil sisteminin sosial xüsusiyyətləri, xarici mühitin öyrənmə prosesinə təsiri yollarını başa düşmək və bu bilikləri tələbə yeni mühitə, qaydalara, həmçinin öz bədən və düşüncələrində baş verən dəyişikliklərə adaptasiya prosesini təhlil edərək istifadə etmək.
PTN 7. Ayrı-ayrı psixoloji bilik üzrə məktəblər, cərəyanlar və onların məşğul olduqları problemlər haqqında müfəssəl bilik əldə etmək; bu məktəbləri/cərəyanları müqayisəli şəkildə təhlil edə bilmək; düşüncə və davranışın tədqiqatı baxımından bu məktəblərin/cərəyanların tənqidi təhlilini vermək; psixologiya sahəsində müasir dövrdə hansı araşdırma istiqamətlərinin (və nə üçün) prioritet təşkil etməli olduğu ilə bağlı şəxsi mülahizə yürüdə bilmək.
PTN 8. İnsan psixikasının inkişaf dinamikası, şəxsiyyətin psixi prosesləri və psixi xassələrinin ontogenezinin inkişaf xüsusiyyətləri üzrə əsaslı biliklər əldə etmək; müxtəlif yaş dövrlərinə xarakterik olan psixoloji və davranış xüsusiyyətləri, həmçinin, a müəyyən etmək; insanın psixiki inkişafının hərəkətverici qüvvələri, şəraiti və qanunauyğunluqlarını təhlil etmək; insan inkişafı üzrə mövcud nəzəriyyələrə istinad edərək fərdin müxtəlif yaş dövrlərində düşüncə və davranışlarını izah etmək.
PTN 9. İnsanlarla onların xarici mühiti arasında olan qarşılıqlı münasibətlər, insanların qavrama və düşüncə prosesinə təsir edən sosial amillər və insanlararası münasibətlər haqqında bilik və tətbiqi bacarıqlar əldə etmək; fərdin düşüncələrinə, hissələrinə və davranışlarına təsir edən sosial situasiyaları təhlil etmək; şəxsiyyət daxili və şəxsiyyətlərarası münasibətlər haqqında biliklərə

malik olmaq.
PTN 10. Hüquq fəaliyyətinin sosial-psixoloji aspektlərini izah etmək, istintaq və islah prosesində tətbiq olunan metod və metodologiyaları təhlil etmək; hüquqşünas fəaliyyətini tənzimləyən etika və əxlaq normaları üzrə biliklər əldə etmək; cinayi davranışın sosial psixoloji səbəblərini araşdırmaq, cinayət davranışın qiymətləndirilməsinin psixoloji əsasları və cəzanın təyin edilməsi məsələlərində hakim, dövlət ittihamçısının və vəkilin fəaliyyətinin kommunikativ və idraki cəhətlərini tədqiq etmək.
PTN 11. Ailənin psixoloji mahiyyəti, ailədaxili münasibətlərin strukturu, ailə tipləri haqqında məlumat əldə etmək; ailə sistemə təsir edən sosial mədəni amilləri və mühiti araşdırmaq, müxtəlif mədəniyyətlərdə ailənin formalaşmasına və fəaliyyətinə dair tədqiqatları təhlil etmək; ailə sistemində yaranan ailədaxili münasibətlərin dəyişməsinə, ailə üzvlərini bu dəyişikliklərə uyğunlaşdırılmasını şərtləndirən amillər və ailədə münasibətli münasibətlərin yaranma səbəblərini təhlil edərək, müxtəlif müdaxilə strategiyalarını araşdırmaq.
PTN 12. Məncərin səmərəli fəaliyyətini, fərdi və qrup şəklində qərar qəbul etmə prosesinin xüsusiyyətlərini, liderliyi motivləşdirmənin normaları, dəyərlər və s. şərtləndirən psixoloji amilləri təhlil etmək; idarəetmə prosesində yaranan potensial sosial-psixoloji problemlərin həlli yollarını müəyyən etmək.
PTN 13. Siyasi fəaliyyətin və siyasi şüurun mexanizmləri, qanunauyğuluqları üzrə biliklər əldə etmək; siyasət sahəsində şəxsi amillərin rolunu, siyasi liderlik anlayışını, siyasi liderin xüsusiyyətlərini, növlərinin və funksiyalarını, kütləvi davranışın mexanizmlərini və formalarını, bu prosesdə emosiyaların rolu və əhəmiyyətinin siyasi kommunikasiyanın psixoloji xüsusiyyətlərini araşdırmaq; qrup problemini, kütlələlərin siyasətdə rolunu, seçki kompaniyasının təşkilinin psixoloji mexanizmini, həmçinin siyasi davranışı təhlil etmək.
PTN 14. Müasir sahibkarlığın psixologiyası üzrə biliklər, tətbiqi bacarıqlar əldə etmək; insanların bazar sistemi şəraitinə, konstruktiv adaptasiya prosesinin və buna təsir edən amilləri araşdırmaq; sahibkarlıq fəaliyyətinin inkişafının psixoloji qanunauyğunluqlarını, müasir sahibkarın psixoloji xüsusiyyətlərini, işgüzar situasiyaları təhlil etmək; sahibkarlıq potensialının üzə çıxması və şəxsi potensialın diaqnostikası üzrə tətbiqi bacarıqlara yiyələnmək.

“050211 Psixologiya” ixtisası üzrə FTN

Əsas fənlər

Cədvəl 2

Azərbaycan tarixi (FTN)
FTN 1. Azərbaycanın dünyanın ən qədim yaşayış məskənlərindən, ilk sivilizasiya məkanlarından biri olmasını müəyyən etməyi bacarır.
FTN 2. Azərbaycanın müxtəlif dövrlərdə dövlətçiliyinin təşəkkülü şəraitini, siyasi, beynəlxalq amilləri təhlil etməyi bacarır.
FTN 3. Azərbaycanda milli-dövlətin təşəkkülü, formalaşmasında ideoloji, iqtisadi və mədəni amillərin rolunu təhlil etməyi bacarır; azərbaycançılıq ideologiyasını dərk edir.
FTN 4. Müxtəlif dövrlərdə Azərbaycan dövlətçiliyinin zəifləməsinə təsir göstərmiş xarici və daxili amilləri təhlil etməyi və ümumiləşdirməyi bacarır.
FTN 5. Azərbaycan dövlətinin müasir dünyada yeri və rolunu sistemli şəkildə öyrənmək.
FTN 6. Azərbaycan tarixinin inkişafının tarixi təcrübəsindən düzgün nəticələr çıxarmağı bilmək.
FTN 7. Müasir mərhələdə Azərbaycan dövlətçiliyinin güclənməsini şərtləndirən amilləri,

şəxsiyyətin rolunu təhlil və müəyyən etməyi bacarır.
Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya (FTN)
FTN 1. Yazılı və şifahi nitq prosesində xülasələşdirmək, parafraz etmək, sintez etmək kimi bacarıqlar nümayiş etdirmək.
FTN 2. Nisbətən mürəkkəb mətnləri oxuyub təhlil edə bilmək; dinlədiyi və oxuduğu mətnin (ixtisasına uyğun elmi, ictimai-siyasi və s.) icmalını təqdim edə bilmək.
FTN 3. Müəyyən edilmiş məqsədə uyğun yazı strategiyaları seçə bilmək; müxtəlif janrlarda yazı nümunələri nümayiş etdirmək; yazılı şəkildə işgüzar kommunikasiya yaratmağı bacarır.
FTN 4. Effektiv ünsiyyət yaratmaq üçün sual müdaxiləsi, empatik dinləmə, məlumatı dəqiqləşdirmə, məlumatı əlavə təfərrüatla zənginləşdirmə və s. kimi texnologiyalara yiyələnmək.
FTN 5. İxtisas sahəsi daxilində müzakirələrdə iştirak edə bilmək; şifahi şəkildə işgüzar müzakirələr aparmağı bacarır
Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya (FTN)
FTN 1. Qloballaşma şəraitində Azərbaycan dili və ona göstərilən dövlət qayğısı ilə bağlı məlumatlara yiyələnmək. Dövlət dili haqqında fərman və sərəncamlar, “Ulu öndər Heydər Əliyev və Azərbaycan dili” mövzusunda təqdimatlar hazırlamağı öyrənmək; “Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya” fənninin məqsəd və vəzifələrini bilmək. Kommunikaşyanın forma və funksiyaları, kommunikasiya səviyyələri barədə biliklərə sahib çıxmaq.
FTN 2. Akademik kommunikasiya prosesində köməkçi nitq hissələrinin rolunun nədən ibarət olduğunu mənimsəmək; şifahi və yazılı kommunikasiyalar, habelə nitqə verilən tələblər: nitqin düzgünlüyü, dəqiqliyi, aydınlığı, səlisliyi, təmizliyi, yığcamlığı, sadəliyi, zənginliyi, rabitəliliyi və digər önəmli məsələlərin rolunu müasir tələblər səviyyəsində öyrənmək.
FTN 3. Kommunikaşya ritorikasının nədən ibarət olduğunu, ədəbi dilin üslublarını, Azərbaycan ədəbi dilinin aktiv və passiv leksikasını bilmək. Ədəbi dil və kommunikativlik, kommunikativliyin növləri, kommunikativlikdə rabitə və kommunikativ strategiya və yaradıcılıq texnologiyalarını mənimsəmək.
FTN 4. Dinləmə mədəniyyəti və dinləmənin kommunikaşya növü kimi mahiyyətini öyrənmək. Dinləmə və diqqət, dinləmə formaları, dinləmə bacarıqlarının təkmilləşdirilməsinin önəmini qavramaq; kommunikaşya mədəniyyəti, danışmaq etikası və müraciət etikətləri barədə məlumatlara yiyələnmək; təşkil olunmuş nitqin (mühazirə, məruzə, çıxış, spontan nitq) özünəməxsusluğunu bilmək; şifahi şəkildə işgüzar kommunikaşya yaratmaq.
FTN 5. Müasir Azərbaycan dilinin işgüzar üslubu barədə məlumatları və qaydaları öyrənmək; İşgüzar kommunikaşyada məktubluların rolu, elektron və onlayn kommunikaşyalar barədə biliklərini zənginləşdirmək; yazılı şəkildə işgüzar kommunikaşya yaratmaq.
FTN 6. Rəsmi-işgüzar sənədləri dili barədə məlumatları öyrənmək; işgüzar kommunikaşyaların növləri və formaları, həmçinin dili və üslubu barədə məlumatlara yiyələnmək. İşgüzar kommunikaşyada Azərbaycan dilinin saflığının, orfoqrafiya qaydalarının və cümlə quruluşuna əməl olunmasının mahiyyətini öyrənmək. İşgüzar ritorika haqqında nəzəri və praktik çalışmalara sahib çıxmaq.
FTN 7. Azərbaycan dilində ixtisas üzrə yazılı və şifahi təqdimatlar hazırlamağı bacarmaq.
Fəlsəfə (FTN)
FTN 1. Tənqidi və Özünütənqidi düşünməyi, təhlil əsasında zəruri hallarda düşüncə tərzini dəyişməyi, ortaya çıxan problemlərə yeni yollar və yeni həllər təklif etməyi bacarır.
FTN 2. Genişmiqyaslı (konseptual) düşünməyi, əhəmiyyətli faktiki materialı sistemətik şəkildə təqdim etməyi bacarır.
FTN 3. Mədəniyyətlərarası əməkdaşlıq qabiliyyətini inkişaf etdirir, digər görüşlərə anlaşıqlı və

dözümlü münasibət göstərməyi bacarır.
FTN 4. Mənəvi dəyərlərin müsbət sisteminə əsaslanan fəal vətəndaşlıq mövqeyi nümayiş etdirməyi bacarır.
FTN 5. Tənqidi düşünmə bacarıqlarına sahib olur; beynəlxalq, regional və lokal mühitdə siyasi, sosial-iqtisadi və mədəni proseslərin hərtərəfli və situasiya təhlilini aparmağı bacarır.
FTN 6. Gələcəyə yönəlmiş yanaşmalar və qərarlar hazırlayır; problemlərə sistemli və qlobal yanaşma tətbiq etməyi bacarır.
"Sosiologiya" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Cəmiyyət və onu təşkil edən sosial institutlar, sosial qruplar və təşkilatların strukturunu, məzmununu və fəaliyyətinin əhəmiyyətini mənimsəyib.
FTN 2. Cəmiyyət – şəxsiyyət münasibətlərini və onun gedişatını, bir-birinə qarşılıqlı təsirlərini bilir.
FTN 3. Cəmiyyətdə milli və etnik kimlikləri tanıyır, onların müsbət birgə mövcudluqlarını, əməkdaşlıqlarını təşviq edir.
FTN 4. Sosioloji tədqiqatlar aparmaq üçün tədqiqat proqramı hazırlayır.
FTN 5. İctimai problemlərin həllində sosioloji təhlillərdən istifadə edir.
FTN 6. Sosial araşdırmalar yolu ilə gündəmdə mövcud ictimai-siyasi, sosial hadisələri öyrənir və problem olduqda həll yolları təklif edir.
FTN 7. Yerli və qlobal hadisələri sosioloji aspektdən təhlil edir, sosial iş müdaxiləsini təşkil edir.
"AR konstitusiyası və hüququn əsasları" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1 Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının təşəkkülü və mahiyyətini izah etməyi bacarır.
FTN 2 Proqrama daxil olan digər normativ hüquqi aktların mahiyyətini izah etməyi bacarır.
FTN 3 Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası və digər normativ hüquqi aktların elmi prinsiplərinin metodoloji əsaslarını təhlil etməyi bacarır.
FTN 4 Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasını mənimsəməklə təhlil etməyi bacarır.
FTN 5 Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası və digər normativ hüquqi aktların tərkibinin dinamik olması mahiyyətini izah etməyi bacarır.
FTN 6 Proqramda nəzərdə tutulan bütün problemlər üzrə elmi dünyagörüşünü formalaşdırmağı bacarır.
FTN 7 Əmək hüququnun əsasları, mülki hüququn əsasları, ailə hüququnun əsasları, cinayət hüququnun əsaslarını mahiyyətini izah etməyi bacarır.
"Məntiq" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Məntiqi düşünmə qabiliyyətini qiymətləndirir, məntiqi qanunauyğunluqları qavramaq və tətbiq etmək bacarığını inkişaf etdirir.
FTN 2. Gələcəyin peşələri üçün axtarılan ən önəmli qabiliyyətlərdən biri olan analitik düşünmə məlumatları təhlil edərək problemləri başa düşmək və həll etmək üçün aparılan sistemli düşünmə tərzini formalaşdırır.
FTN 3. Verbal sahə ilə söz ehtiyatının zənginliyi, sözlə ifadə olunmuş məlumatı təhlil etmə, sintez etmə, müqayisə etmə, ümumiləşdirmə, mücərrədləşdirmə, müxtəlif sözlərin istifadəsində incəlikləri hissetmə qabiliyyətlərini inkişaf etdirilir.
FTN 4. Fiqurlarla bağlı sahəsi ilə vizual məlumatı (fiqur və ya şəkil formasında verilənləri) təhlil etmə, sintez etmə, müqayisə etmə, ümumiləşdirmə, mücərrədləşdirmə qabiliyyətləri artırılır.
FTN 5. Məntiqi-riyazi mövzular ilə praktiki riyazi təfəkkürün inkişaf səviyyəsi, ədədlər

arasındakı qanunauyğunluğu aşkar etmək qabiliyyətləri inkişaf etdirilir.
"Etika" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1 Etik fikir, onun təkamülünün əsas mərhələləri: Qədim Hindistan və Çində etik fikir, antik dövrdə etik fikir, orta əsrlər və yeni etik fikir, Azərbaycanda etik fikir, islam etikasına haqqında biliklərə malik olur.
FTN 2 Əxlaqın mahiyyəti və əsas funksiyaları ilə əlaqədar biliklərə malik olur.
FTN 2 Əxlaq və ictimai şüurun digər formaları, əxlaqi şüur və fəaliyyət ilə əlaqədar biliklərə malik olur.
FTN 4 Etikanın əsas kateqoriyaları: xeyir və şər, borc və vicdan, şərəf və ləyaqət, xoşbəxtlik və həyatın mənası haqqında biliklərə malik olur.
FTN 5 Tətbiqi etika haqqında biliklərə malik olur.
FTN 6 Peşə etikasına haqqında biliklərə malik olur.
"İnformasiya texnologiyaları (ixtisas üzrə)" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1 Verilən, informasiya və bilik anlayışları, onların xassələri, xarakteristikalarını bilmək
FTN 2 Əlifbalar, sistemlər, dillər, say sistemləri, kodlaşdırma sistemləri. informasiyanın kodlaşdırılması, hesablama texnikasının təşəkkülü, inkişafı, fərdi kompüterlərin texniki təminatı. əsas və periferiya qurğuları haqqında geniş informasiyaya malik olmaq.
FTN 3 İnformasiya proseslərinin avtomatlaşdırılması alqoritmləri, fərdi kompüterlərin program təminatını bilmək.
FTN 4 Əməliyyat sistemləri. Windows ƏS., Windows ƏS-nin standart proqramları, tətbiqi program təminatı. Ms Office paketi haqqında, mətn tipli informasiyaların emalı. Ms Word mətn redaktoru, kompyuter qrafikası. Qrafik redaktorlar, Ms Power Point qrafik redaktoru, ədəd tipli informasiyaların emalı. Ms Excel elektron cədvəli ilə bağlı bilik və bacarıqlar qazanır.
FTN 5 Verilənlər Bazası. Baza modelləri. VBİS-lər, informasiya sistemləri, Relyasion VBİS-lər. Ms Access VBİS, informasiyanın şəbəkə emalı ilə bağlı bilik və bacarıqlar qazanır.
FTN 6 Kompüter şəbəkələri, Lokal şəbəkələr. Şəbəkə topologiyaları, şəbəkə arxitekturası. OSI modeli. Protokollar, ünvanlaşma, qlobal informasiya infrastrukturunu İnternet, informasiya təhlükəsizliyi. İnformasiya mühafizəsi ilə bağlı bilik və bacarıqlar qazanır.
"İnformasiyanın idarə edilməsi" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Fayl texnologiyalarını, fayl sistemlərini öyrədilir;
FTN 2. Web texnologiyaları, informasiya resurslarının axtarışı, informasiya ilə məqsədyönlü rəftar, düzgün seçilmə və emal başa salınır.
FTN 3. Elektron iqtisadiyyat, onun formalaşması, elektron kommersiya, elektron pul, onların müasir həyatda rolu və onlardan istifadə qaydaları öyrədilir.
FTN 4. İqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində, məsələn turizm, bank, təhsil və s. kimi sahələrdə müasir İKT-nin texniki və program baxımından tətbiqindən danışılır.
FTN 5. Dövlət idarəçiliyində elektron hökumət layihəsi ilə iş başa salınır.
"Sahibkarlığın əsasları və biznesə giriş" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1 Sahibkarlıq mühiti və rəqabəti, kiçik və orta sahibkarlıq ilə bağlı bilik və bacarıqlar qazanır.
FTN 2 Sahibkarlıq fəaliyyətində vergiqoyma, qiymət siyasəti, menecment və marketinq sistemini öyrənir.
FTN 3 Biznesin təşkilatı- hüquqi formalarını mənimsəyir.
FTN 4 GZİT təhlil, sahibkarlığın xarici və daxili mühitini təhlil edə bilmək bacarığı.

FTN 5 Kommersiya, maliyyə, məsləhət, istehsal sahibkarlığı ilə bağlı bilik və bacarıqlar qazanır.
FTN 6 Uçot, yenidən bölüşdürmə, stimullaşdırıcı, balanslaşdırıcı və istehsalın yerləşdirilməsi ilə bağlı bilik və bacarıqlar qazanır.
"Politologiya" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN1 Siyasi təlimlərin tarixi ilə bağlı elmi ədəbiyyatla sərbəst işləməyi bacarır.
FTN2 Müxtəlif müasir siyasi konsepsiyaların terminoloji aparatından istifadə etməyi bacarır.
FTN3 Siyasi nəzəriyyələrin öyrənilməsinin metodoloji üsullarını tətbiq etməyi bacarır.
FTN4 Siyasi hakimiyyət, siyasi sistem və onun strukturu, hakimiyyət və cəmiyyətin siyasi həyatda rolu, siyasi elita və s. məsələlərdə məlumatlı olmağı bacarır.
FTN5 Siyasi hadisələrin ardıcıl inkişafında öyrənilməsi, keçmiş, indiki və gələcək arasında əlaqələri müəyyənləşdirməyi bacarır.
FTN6 Siyasi fəaliyyətlərin həyata keçirildiyi qurumların fəaliyyətini öyrənməyi və təhlil etməyi bacarır.
FTN7 Siyasi hadisələrin cəmiyyət və şəxs üçün əhəmiyyətini, onları ümumi rifaha ədalətə, insan ləyaqətinə hörmət baxımından qiymətləndirməyi bacarır.
Müasir informasiya –kommunikasiya texnologiyaları və informasiya təhlükəsizliyi (FTN)
FTN 1. Yeni informasiya texnologiyaları və onların rolu haqqında bilikləri əldə edir.
FTN 2. Müasir informasiya- kommunikasiya texnologiyalarının növləri, təsnifatı haqqında biliklərə yiyələnir.
FTN 3. İnformasiya cəmiyyətinin konsepsiyası və xüsusiyyətləri, cəmiyyətin informasiyalaşdırılması prosesinin əsas mərhələləri haqqında biliklər qazanır.
FTN 4. Müvafiq ixtisas sahəsində müasir texnologiyalardan istifadə etmək praktikasına yiyələnir.
FTN 5. Müvafiq ixtisas sahəsində informasiya texnologiyalarının rolunu və effektivlik meyarlarını qiymətləndirir
FTN 6. Müasir Əməliyyat Sistemlərinin iş prinsipini mənimsəyir.
FTN 7. Proqramlaşdırma bacarığına yiyələnir.
FTN 8. Veb sistemləri və texnologiyası sahəsində biliklərə yiyələnir və praktik iş təcrübəsi əldə edir.
FTN 9. Süni intellekt, ekspert sistemləri və s. haqqında biliklər əldə edir.
FTN 10. İnformasiya təhlükəsizliyi, ona nail olma yolları ilə bağlı bacarıqları formalaşır.
MSS anatomiyası və fiziologiyası (FTN)
FTN 1. Mərkəzi Sinir Sistemin strukturunu və tərkib hissələrini dərk etmək.
FTN 2. Sensor sistemin fiziologiyası və funksiyaları üzrə biliklər əldə etmək.
FTN 3. Şərti və şərtsiz reflekslərin, yuxunun, yaddaşın, ağrının yaranma mexanizmini mənimsəmək
FTN 4. MSS-nin insanın gündəlik həyatında, emosiyalarında və fəaliyyətindəki rolunu təhlil etmək.
FTN 5. MSS-i sahəsində əldə edilən bilik və bacarıqları praktik tətbiq edə bilmək
Mülki müdafiə (FTN)
FTN 1. Fövqəladə hadisələrin təsnifatı, onların tam xarakteristikası, Mülki müdafiənin yaranma tarixi, onun FFl-da rolu və vəzifələrini öyrənmək. Mülki müdafiə ilə bağlı normativ- hüquqi sənədləri bilmək.

<p>FTN 2. Müasir dövürdə sülh və müharibə dövürlərində Mülki müdafiənin rolunu və vəzifələrini bilmək. Texnogen FH-də hadisələrin qarşısının alınması yolları, bakterioloji, kimyəvi və radiasiya şəraitində əhalinin davranış qaydalarını, mahiyyətini bilmək. Karantin, observasiya şəraitində, sanitariya təmizliyi, ərazinin dezinfeksiyası, kimyəvi zəhərlənmə ocaqlarında deqazasiya, radiasiya şəraitində isə dezaktivasiya üsullarını bilmək.</p>
<p>FTN 3. Fövqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılması üçün Dövlət sisteminin rolu və vəzifələrini bilmək. Hərbiləşdirilməmiş mülki müdafiə dəstələrinin yaradılmasını öyrənmək.</p>
<p>FTN 4. Fövqəladə hallar zamanı əhalinin mühafizəsinin təşkilini həyata keçirmək. Kollektiv mühafizə qurğuları və onlardan istifadə qaydalarını bilmək. Fərdi mühafizə vasitələri və onlardan istifadə qaydalarını bilmək. Fövqəladə hallar zamanı əhalinin köçürülməsini bacarmaq. Fövqəladə hallar zamanı əhalinin səmərəli mühafizəsinin təşkilini bacarmaq. Kollektiv mühafizə qurğuları və onlardan istifadə qaydalarını bacarmaq. Fərdi mühafizə vasitələri və onlardan istifadə qaydalarını bilmək. Fövqəladə hallar zamanı əhalinin köçürülməsini həyata keçirmək.</p>
<p>FTN 5. Mülki müdafiə kəşfiyyatının təşkili və aparılması qaydalarını bilmək. Radiasiya və kimyəvi kəşfiyyat cihazlarını işlətməyi bacarmaq. Mülki müdafiə üzrə idarəetmə, mülki müdafiə qərargahları və onların əsas vəzifələrini bilmək.</p>
<p>FTN 6. FH-in nəticələrinin aradan qaldırılması yollarını bilmək. Qəza- xilas etmə və digər təxirəsalınmaz işlərin dağıntı ocaqlarında təşkil etmək və aparılmasını həyata keçirmək. Əhalinin mülki müdafiə sahəsində hazırlanmasının prinsiplərini öyrənmək. Fövqəladə hadisələr zamanı dağıntı ərazisində ilk tibbi yardım aparmağı bacarmaq.</p>
<p>ASF və sensor sistemin fiziologiyası (FTN)</p>
<p>FTN 1. Ali sinir fəaliyyətinin xüsusiyyətlərini mənimsəmək.</p>
<p>FTN 2. Müxtəlif psixi proseslərin fizioloji əsasları üzrə bilik və bacarıqlar əldə etmək.</p>
<p>FTN 3. Orqanizmin mühim həyati funksiyalarının sinir tənzimlənməsi haqqında biliklər əldə etmək.</p>
<p>FTN 4. Müəyyən qrup psixi xəstəliklərin (nevrasteniya, fobiyalar, bulemiya, anoreksiya, suisid) yaranma səbəbini ali sinir fəaliyyəti perspektivindən dəyərləndirə bilmək.</p>
<p>FTN 5. ASF-nin insanın gündəlik həyatı və fəaliyyətində rolunu təhlil etmək.</p>
<p>Psixologiyada riyazi və statistik metodlar (FTN)</p>
<p>FTN1. Psixoloji məlumatların riyazi təhlilində istifadə olunan əsas anlayışları mənimsəmək.</p>
<p>FTN 2. Psixologiyada statistik metodların istifadə sahələrini və statistikanın əsas sahələri (təsviri və inferensial) üzrə bilik və tətbiqi bacarıqlar əldə etmək.</p>
<p>FTN 3. İnformasiya emalının kompyuter metodları, məhz SPSS və/və ya STATA proqramından istifadə bacarığını əldə etmək.</p>
<p>FTN 4. Riyazi statistika metodlarını öz tədqiqatlarında istifadə etməkdə bilik və bacarıqlar inkişaf etdirmək.</p>
<p>FTN 5. Psixoloji fərziyyəni yoxlamaq üçün müxtəlif statistik təhlillərdən istifadə edə bilmək.</p>
<p>FTN 6. Eksperimental, kvazi-eksperimental və korrelyasiyalı tədqiqat dizaynlarının üstün vəçətışməyən cəhətlərini dəyərləndirə bilmək.</p>

FTN 7. Statistik proqramlardan istifadə, hesabatın hazırlanması və yazılması sahəsində səriştlərə malik olmaq
Ailə psixologiyası (FTN)
FTN 1. Ailənin inkişaf mərhələləri, bunların xüsusiyyətləri və hər mərhələyə xas olan ünsiyyət modelləri üzrə biliklər əldə etmək.
FTN 2. Ailənin şəxsiyyətin inkişafı və formalaşmasında olan rolunu dəyərləndirmək.
FTN 3. Ailə daxili münagışələrin yaranma səbəblərini və mümkün həlli yollarını təhlil etməyi bacarmaq.
FTN 4. Nəşillərarası əlaqələrin ailə üzvlərinə təsirini təhlil və müəyyən etməyi bacarmaq.
FTN 5. Ailə ilə psixoloji işin təşkilinə dair etik prinsiplərdən müvafiq şəkildə istifadə etmə bacarığını inkişaf etdirmək.
FTN 6. Ailədaxili münagışələr zamanı istifadə olunan psixoloji yanaşmalara istinad edərək müdaxilə planı hazırlamaq bacarığını əldə etmək.
FTN 7 Ailə psixologiyasında aktual olan problemləri psixoloji tədqiqat üsullarından istifadə edərək tədqiq etmə bacarığını inkişaf etdirmək.Fərdi adaptasiya strategiyalarını müəyyən etmək.
Sosial psixologiya (FTN)
FTN 1. Düşüncə prosesində baş verən xətalari, subyektivliyi başa düşərək onları minimuma çatdırmaq üçün müvafiq strategiyaları tətbiq etmək bacarığı.
FTN 2. Stereotiplər, qərəzli münasibət və müxtəlif mənşəli ayrıseçkiliyin yaranma səbəblərini və bunlar arasında olan əlaqələri başa düşmək və psixoloji ədəbiyyatda mövcud olan strategiyalara istinad edərək həlli yollarını araşdırmaq.
FTN 3. Anti-sosial və müsbət sosial yönümlü davranışın yaranma səbəblərini təhlil etmək və anti-sosial davranışın qarşısının alınması yollarını araşdırmaq.
FTN 4. Qrupların insanın davranışına təsirini başa düşmək və qrupun mənfi təsirinin aradan qaldırılması üzrə strategiyalardan istifadə etmək.
FTN 5. Təsir və inandırma proseslərinin prinsiplərini başa düşmək və müsbət sosial dəyişikliklər əldə etmək məqsədi ilə tətbiq etmə bacarıqlarına yiyələnmək.
FTN 6. Sosial psixologiya sahəsində maraqlı olan problemləri həll etmək üçün sosial- psixoloji tədqiqat həyata keçirmə bacarığını əldə etmək.
İnkişaf və yaş psixologiyası (FTN)
FTN1. İnkişaf və yaş psixologiyasının mövzusunu, vəzifələrini, başqa elmlərlə əlaqəsini, yaş dövrlərinin inkişaf xüsusiyyətləri haqqında bilikləri elmi əsaslarla təsvir edir.
FTN2. Şəxsiyyətin psixoloji cəhətdən öyrənilməsində təbii imkan, hərəkətverici qüvvə, irsiyyət, mühit, psixi inkişaf, fəaliyyət və ünsiyyətdə psixi inkişaf, təlim prinsiplərini izah edir.
FTN3. Təlim prosesi zamanı qazandığı bilikləri praktik təcrübəyə tətbiq edir, alınan nəticələrin psixoloji təhlilini verir.
FTN4. İnsanın yaş normasında olmasını, ömür tarixini, inkişaf və yetişməsini, onun xronoloji, bioloji, psixoloji və sosioloji cəhətdən formalaşmasını ifadə edən insanın psixi proses və xüsusiyyətlərində həm kəmiyyət, həm də keyfiyyət dəyişiklikləri və yeni xüsusiyyətlərin əmələ gəlməsi, psixi törəmə proseslərləri haqqında bilikləri elmi əsaslarla izah edir.
FTN5. Psixi inkişafın yaş dövrləri, fərdi inkişaf prosesi (ontogenez), inkişafın yaş dövrlərinin səciyyəsi, yaş mərhələlərinə dair nəzəri bilikləri müxtəlif şəraitlərdə həm şifahi, həm də yazılı formada ifadə edə və fikirlərini əsaslandırır.
FTN6. Uşaqlarla inkişafetdirici iş zamanı səmərəliliyinin artırılması və psixoloji işin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə dair sadə praktik tapşırıqları yerinə yetirir.

Biznes psixologiyası və sahibkarlıq (FTN)
FTN 1. Sahibkarlıq fəaliyyətinin sosial-psixoloji xüsusiyyətləri (yerli və beynəlxalq səviyyələrdə), sahibkarlıq fəaliyyətində gender məsələsi, sahibkarlıq mühitini formalaşdıran sosial-iqtisadi amillər, biznes fəaliyyətində dəyərlər haqqında biliklər əldə etmək.
FTN 2. Fərdi adaptasiya strategiyalarını müəyyən etmək.
FTN 3. Biznes sahəsində uğurlu fəaliyyətə şərait yaradan və ya buna mane olan şəxsi keyfiyyətləri müəyyən edib təhlil etmək.
FTN 4. Sahibkarlıq sahəsində potensialın, bacarıqların müəyyən olunması üçün müvafiq metodikalardan istifadə bacarıqlarını inkişaf etdirmək.
FTN 5. Biznes planı müzakirə edərək onu hazırlama bacarığına yiyələnmək.
FTN 6. Sahibkarlıq sahəsində aktual olan problemləri tədqiq etmək üzrə bilik və bacarıqları inkişaf etdirmək
FTN 7. Marketing tədqiqatlarının psixologiyasını bilmək, imijin qurulması, brendin inkişaf etdirilməsi və işçi heyətin motivasiya edilməsi sahəsində sistemli bacarıqlara malik olmaq.
Menecment psixologiyası (FTN)
FTN 1. İdarəetmənin nəzəri-metodoloji əsaslarını öyrənərək bu sahədə müxtəlif konsepsiyalar, əsas anlayışlar və menecment psixologiyasının qanunauyğunluqlarını bilmək.
FTN 2. İdarəetmə fəaliyyətinin psixoloji xüsusiyyətlərini müəyyən edərək təhlil etmək.
FTN 3. İdarəetmə prosesində əsas sosial-psixoloji problemləri öyrənib onların səmərəli həlli yollarını müəyyən etmə bacarığına yiyələnmək.
FTN 4. İdarəetmə fəaliyyətinin təhlili zamanı mütləq şəkildə fərd və qrupun psixoloji xüsusiyyətlərinin nəzərə alınması üzrə səriştəliyi olmaq.
FTN 5. Menecerin psixologiyasının əsaslarını bilmək.
FTN 6. İdarəetmə fəaliyyəti zamanı şəxslərarası, qruplararası münaqişələrin yaranma səbəblərini və səmərəli həlli yollarını tətbiq etməyi bacarmaq.
FTN 7. Menecment psixologiyası sahəsində aktual olan mövzular üzrə psixoloji tədqiqat keçirmə bacarıqlarını inkişaf etdirmək.
Ümumpsixoloji praktikum (FTN)
FTN 1. Psixi proseslərin nəzəri xüsusiyyətlərini, psixi proseslərin öyrənilməsi sahəsində tədqiqat üsullarının istifadəsi xüsusiyyətləri üzrə biliklər əldə etmək.
FTN 2. Psixi proseslərin (duyğu, qavrama, diqqət, hafizə, təfəkkür, nitq, təxəyyül) tədqiqi zamanı istifadə olunan əsas üsulları bilmək və müvafiq bacarıqlara yiyələnmək.
FTN 3. Psixoloji tədqiqat fəaliyyətinin metodoloji təhlilinin əhəmiyyətini başa düşmək.
FTN 4. Psixoloji tədqiqatın fərziyyələrini formalaşdırıb müəyyən etmək.
FTN 5. Müstəqil və asılı dəyişənləri, onların ölçü meyarlarını müəyyən etmək.
FTN 6. Psixoloji tədqiqatı keçirərkən bu və ya digər qərarların seçilməsinin əsaslarını təhlil etmək.
FTN 7. Tədqiqatın məqsəd və vəzifələrinə uyğun üsulları müəyyən edib istifadə etmək bacarığına yiyələnmək.
FTN 8. Psixoloji tədqiqatın xüsusiyyətləri və müstəqil reallaşdırılması üzrə bacarıqlar əldə etmək.
Ümumi psixologiya (FTN)
FTN 1. Psixologiyanın predmeti, psixikanın filogenezdə inkişaf istiqamətləri, psixi inkiasın təkamülü, psixologiyanın digər elmlər sistemində yeri, inkişaf tarixi, tədqiqat metodları, psixi proseslər, psixi vəziyyətlər, psixi xassələr, şəxsiyyətin psixoloji xüsusiyyətləri, şüur və şüursuzluq,

<p>xarakter və temperament xüsusiyyətləri haqqında tətbiqi biliklərər yiyənlirər, onların tətbiqinin həyata keçirilməsini bacarır.</p>
<p>FTN 2. Psixologiya elminin digər elmlərlə əlaqələrini başa düşərək interdissiplinar yanaşmalara üstünlük verir, psixi proseslərin əsas xüsusiyyətlərini, o cümlədən duyğu və qavrayışın psixoloji mahiyyətini, duyğu və qavrayışın ölçülməsi problemlərini, onların təzahürləri, fəaliyyətdə özünü göstərən praktik cəhətlərin psixoloji məsələlərini, duyğu və qavrayışın həcmi və patologiyasının nəzəri və praktik əsaslarını şərh etməyi bilir.</p>
<p>FTN 3. Dünyada və Azərbaycanda psixoloji fikrin inkişafını təhlil edib müqayisə edə bilir, hissələrin psixologiyasını, emosional və hissələrin təzahürlərini, ifadə formalarını, onlar haqqında nəzəriyyələri, emosional vəziyyətlərin psixoloji məsələlərini, şəxsiyyətin formalaşması prosesində emosional sistemin mexanizmini praktik yönümdə şərh etməyi bacarır.</p>
<p>FTN 4. Psixologiya sahəsində tədqiqat üsulları haqqında biliklər əldə edir, insanın fərdi-psixoloji xüsusiyyətləri-temperament, xarakter, qabiliyyətlər, emosional-iradi proseslərin praktik şərhini bacarır və müasir psixologiyanın müxtəlif istiqamətli aktual problemlərini bilir.</p>
<p>FTN 5. Psixi hadisələrin bioloji əsaslarını, davranışa təsir edən amillər sistemini, inkişaf və ona töhvə verən proseslər sahəsində biliklərə malikdir, onları sistemləşdirməyi bacarır, diqqət və hafizənin, təfəkkür və nitqin, təxəyyül və yaradıcılığın əsas xüsusiyyətlərini təhlil etməyi bilir, praktik fəaliyyətdə onların patologiyasının aradan qaldırılması və ölçülməsinin psixoloji qanunauyğunluqlarına bələddir.</p>
<p>FTN 6. Müasir psixologiyanın aktual məsələlərini, o cümlədən qrup və şəxsiyyətlərə münasibətlərin mexanizmlərini, şəxsiyyətin formalaşmasının ilkin və təbii şərtlərini, onun intellektual sahəsini, qabiliyyətlərini, emosional-iradi proseslərini təhlil etmək qabiliyyətinə malikdir, əldə etdiyi biliklərin praktik tətbiqini bacarır..</p>
<p>FTN 7. Psixoloji biliklərin inkişaf tarixi, psixologiyanın müstəqil elm kimi qərarlaşması məsələləri ilə tanış olur. Elmin metodologiyası haqqında anlayış və psixologiyanın metodologiyasının spesifik xüsusiyyətləri haqqında məlumat əldə edir. Psixologiyada metodoloji böhran, psixologiyanın sahələrinin, psixoloji məktəblərlərin yaranması haqqında məsələləri elmi diskussiya obyektinə çevirmək bacarığına malikdir.</p>
<p>FTN 8. Psixologiyanın kateqorial aparatı, onun prinsipləri, paradıqmaları, dioxotomiyaları ilə bağlı bilikləri mənimsəyirlər. Nəzəri və praktik psixologiya və klassik, qeyri klassik psixologiya haqqında biliklərin müqayisəsini aparır, onun psixoloji əsaslarını mənimsəyir, Azərbaycan psixoloqlarının əsərlərində psixologiyanın metodoloji problemlərinin mövcud səviyyəsini və gələcək perspektivlərini bilirlər.</p>
<p>Eksperimental psixologiya (FTN)</p>
<p>FTN1. Eksperimental psixologiyayı, dünya üzrə bu sahədə əldə olunmuş nailiyyətləri, eksperimental tədqiqatların prosedur tələblərini, eksperimental-psixoloji tədqiqat metodlarını təsvir edir.</p>
<p>FTN2. Eksperimental psixologiyanın metodologiyasının əsaslandığı əsas ümumi və xüsusi prinsipləri izah edir.</p>
<p>FTN3. Klassik cərəyanlarda şəxsiyyətin eksperimental tədqiqatını fərqləndirir.</p>
<p>FTN4. Müxtəlif ölkələrdə eksperimental psixologiyanın inkişaf istiqamətlərini fərqləndirir</p>
<p>FTN5. Empirik metodların tədqiqat imkanlarını, eksperimentin əsas metod kimi xarakteristikasını seçməyi, keçirilmə qaydaları, mərhələləri və nəticələrin işlənmə qaydalarını sintez edir.</p>
<p>FTN6. Eksperimentin əsas metod kimi xarakteristikasını seçməyi, keçirilmə qaydalarını, mərhələlərini və nəticələrini işlənmə qaydalarını analiz edir.</p>

Psixofiziologiya (FTN)
FTN1. Psixofiziologiyanın mövzusu, vəzifələri, əsas problemləri və digər elmlərlə bağlı müstəqil məlumatları sistemləşdirir.
FTN2. Sinir sistemi və onun təşkili, strukturu ilə bağlı nümunələri müzakirə edir.
FTN3. Sensor sistemlər, təhlil, tərkib prosesində analizatorların rolunu, növlərini təsnif edir.
FTN4. Görmə, eşitmə, müvazinət, qoxu və dadbilmə analizatorlarının quruluşuna, insanın psixi fəaliyyətində onların roluna dair əqli nəticə çıxarır.
FTN5. Tər vəzilərinin fəaliyyəti ilə bağlı təhlilni, insanın emosional vəziyyəti ilə tər vəzilərinin fəaliyyəti və həzm, ürək-damar sistemi arasında asılılığı müəyyənləşdirir.
FTN6. Baş beyinin quruluşu və yarım kürələrarası assimetriya haqqında mühakimələr yürüdür.
Pedaqoji psixologiya (FTN)
FTN1. Pedaqoji psixologiyanın mövzusu, vəzifələri, əsas problemləri və metodları haqqında müqayisəli təhlil aparır.
FTN2. Təlim prosesini psixologiyanın nəzəri və tətbiqi problemini, təlim fəaliyyətinin strukturunu, təlim motivlərini və təlimlə psixi inkişafın qarşılıqlı əlaqəsini müzakirə edir.
FTN3. Təbiiyyətin mahiyyəti və psixoloji mexanizmləri, təbiiyyətin metodlarını, özünütəbiiyyəti və ailə təbiiyyəti məsələlərini aydınlaşdırır.
FTN4. Pedaqoji fəaliyyətin psixoloji xüsusiyyətlərini, müəllimin funksiyaları, onun şəxsiyyətinə verilən tələbləri seçərək, pedaqoji fəaliyyətin aparıcı qüvvəsi olan müəllimin cəmiyyətdəki yeri haqqında əqli nəticə çıxarır.
FTN5. Pedaqoji ünsiyyətin psixoloji xüsusiyyətləri, müəllimin şagirdlərlə ünsiyyət üslubu, davranış modelləri və gənc müəllimlərin həyat və fəaliyyətindəki çətinliklər haqqında fərziyyə irəli sürür.
Siyasi psixologiya (FTN)
FTN1. Siyasi və psixoloji nəzəriyyələri təhlil etmək.
FTN2. Siyasi şəxsiyyətin formalaşması, siyasi sosiallaşma prosesləri sahəsində biliklər əldə etmək.
FTN3. Böyük qrupların (kütlə) davranışının psixoloji aspektlərini təhlil etmə bacarığını inkişaf etdirmək.
FTN 4. Əhəmiyyətli siyasi hadisələrə psixoloji bilikləri tətbiq edərək onları təhlil və izah etmək.
FTN 5. Siyasi psixologiya sahəsinin digər elm sahələri ilə əlaqələrini təhlil etmək.
FTN 6. Siyasi psixologiya sahəsində aktual mövzular üzrə psixoloji tədqiqat üsullarından istifadə edərək tədqiq etmə bacarığını inkişaf etdirmək
Hüquq psixologiyası (FTN)
FTN 1. Şəxsiyyət haqqında ümumi anlayış formalaşdırmaq, insanın təbiəti və onun varlığının xüsusiyyətləri, o cümlədən, şəxsiyyəti tarixi təkamülün və ontogenetik inkişafın məhsulu kimidərk etmək.
FTN 2. Hüquq fəaliyyətinin psixoloji aspektləri, istintaq və islah prosesində istifadə olunan metod və metodologiyalar, hüquqşünas fəaliyyətini tənzimləyən etika və əxlaq normaları, eyni zamanda hüquqi fəaliyyətə verilən sosial tələblər üzrə biliklər əldə etmək.
FTN 3. Hüquq psixologiyasının əsas problemləri və onun əsas sahələri ilə tanış olmaq.
FTN 4. Kriminal psixologiyada tətbiq olunan metodların işlənmə qaydasını bilmək.
FTN 5. Hüquqşünasın peşə fəaliyyətinin (professioqrammasının) tərkib hissələrini araşdırmaq.
FTN 6. Qrup cinayəti və mütəşəkkil cinayətkarlığın psixoloji əsaslarını təhlil etmək.
FTN 7. Yetkinlik yaşına çatmayan qanunpozanların və yeniyetmələrin cinayət davranışının psixoloji səbəblərini araşdırmaq.

FTN 8. Məhkum şəxsiyyəti və onun psixoloji xüsusiyyətləri üzrə biliklər əldə etmək.
FTN 9. Hüquq psixologiyası sahəsində aktual olan problemləri sosial-psixoloji ədqiqaat üsullarından istifadə edərək tədqiq etmək bacarığına yiyələnmək.
Klinik psixologiya (FTN)
FTN 1. Ümumilikdə psixi sağlamlıq sahəsində və xüsusi olaraq, klinik psixologiya sahəsində olan maraqları və məqsədlərini aydınlaşdırmağı bacarmaq (bura klient təbəqəsi və tədqiqat sualları aiddir).
FTN 2. Psixoterapiya sahəsində mövcüd müxtəlif yanaşmalar üzrə bilik və sadə tətbiqi bacarıqlar əldə etmək.
FTN 3. Psixi sağlamlıq sahəsində müdaxilə və qabaqlayıcı (preventiv) tədbirlərin planlaşdırılması və həyata keçirilməsi üzrə bilik və tətbiqi bacarıqlara yiyələnmək.
FTN 4. Qeyri-tipik (anormal) davranışın yaranmasının bioloji, psixoloji, ailə mənşəli və sosial mənşəli səbəblərini başa düşmək və mümkün müdaxilə istiqamətlərini potensial səmərəliliyinə görə müqayisə etmək,
FTN 5. Qeyri-tipik (anormal) davranışı izah etmək üçün məlumatın toplanması və təhlil olunması sahəsində əsas elmi üsulları müəyyən edərək müqayisə etmək.
FTN 6. Orqanik və funksional xəstəliklər arası fərqləri müəyyən etmək.
FTN 7. Spesifik təşviş, yuxu, somatoform, affektiv, əhval-ruhiyyə pozuntuları, qidalanma pozuntusu, maddə asılılığı, şəxsiyyət pozuntuları haqqında biliklər əldə edərək onların xüsusiyyətlərini bilmək.
FTN 8. Klinik psixologiya sahəsində müasir problemləri tədqiq etmək üçün psixologiyanın müvafiq tədqiqat üsullarından istifadə edərək tədqiqat həyata keçirmək.

Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən üzrə təlimin məticələri (FTN)

I blok

Cədvəl 3

Psixologiya tarixi (FTN)
FTN.1 Cəmiyyət üçün zəruri olan humanist dəyərlərin əhəmiyyətini dərk edir, müasir sivilizasiyanın qorunması və inkişafı haqqında bilikləri nümayiş etdirməyi bacarır.
FTN.2. Psixoloji biliklərin tarixini, inkişaf istiqamətlərini və sistemləşdirməyi, məlumatların əldə edilməsi, saxlanması, emalı, bacarıqlarına malik olur.
FTN.3 Elmi təfəkkür mədəniyyətinə malik olur, ümumiləşdirmə, faktların və nəzəri mövqelərin təhlili və sintezini bacarır.
FTN.4 Psixologiyanın bir elm kimi təşəkkülünün əsas mərhələlərini qavrayır, psixoloji hadisələr, kateqoriyalar və metodlar haqqında bilikləri sistemləşdirməyi və tətbiqini bacarır.
FTN5. Psixologiyada mövcüd nəzəri və eksperimental yanaşmaları mənimsəyir, bu yanaşmalardan irəli gələn müddəaları praktikaya tətbiqini bacarır.
Psixologiyanın metodoloji əsasları (FTN)
FTN 1. Psixoloji biliklərin inkişaf tarixi, psixologiyanın müstəqil elm kimi qərarlaşması məsələləri ilə tanış olur və bu biliklərin tətbiqi emxanizmlərinin gerçəkləşdirməsini bacarır.
FTN2. Elmin metodologiyası haqqında anlayış və psixologiyanın metodologiyasının spesifik xüsusiyyətləri haqqında məlumat əldə edərək, onları sistemləşdirməyi və yeri gəldikcə tətbiq etməyi bacarır.
FTN 3. Psixologiyada metodoloji böhran, psixologiyanın sahələrinin, psixoloji məktəblərlərin yaranması haqqında məsələləri ilə bağlı elmi diskussiya aparmağöi bacarır.
FTN 4. Psixologiyanın kateqorial aparatı, onun prinsipləri, paradıqmaları, dixotomiyaları ilə

bağlı bilikləri mənimsəyir və onları sistemləşdirməyi və gerçək sistsualarda istifadə etməyi bacarır.

FTN 5 .Nəzəri və praktik psixologiya və klassik, qeyri klassik psixologiya haqqında biliklərin müqayisəsini aparır, onun psixoloji əsaslarını ümümləşdirməyi bacarırlar.

FTN 6 . Azərbaycan psixoloqlarının əsərlərində metodoloji problemlərin mövcud səviyyəsini və gələcək perspektivlərini bilir və onlarla işləməyə imkan verən bacarıqlara yiyələnirlər.

II blok

Psixolinqivistika (FTN)

FTN 1 . Nitqin formalaşma modellərini qavranılması, təhlil edilməsi, ümümləşdiilməsi bacarıqlarına yiyələnir, psixolinqivistik bilikləri gerçəkləşdirməyi bacarır.

FTN2 . Mətnin qavranılmasının psixolinqivistik əsaslarından peşə fəaliyyətində, psixoloji məsələlərin (problemlərin) həllində səmərəli istifadə edilməsi və sistemləşdirilməsi bacarıqlarına yiyələnir.

FTN 3 . Nitq mexanizminin təzahür xüsusiyyətlərini bilməklə nitqi modellərinin müxtəlif sistsualarda tətbiqi və öyrədilməsini bacarır.

FTN 4 . Dilin ontogenezi məsələləri ilə bağlı, daxili nitq və daxili proqnozlaşdırma ilə bağlı diskusiyalar aparmağı mənimsəyir.

FTN 5 . Nitq patologiyalarının təzahürlərini bilməklə kommunikativ nominasiya sistsualardan istifadə etməyi bacarır.

Antropologiya (FTN)

FTN1 . Antropologiya ilə məşğul olan hər kəs onun digər elmlər arasındakı fərqi mənimsəməsini bacarır.

FTN 2 . Antropologiyanın hissələrindən xəbərdar olur.

FTN 3 . Antropogenez haqqında biliklərə yiyələnir.

FTN 4 . Antropologiya fənninin anlayışını və inkişafı tarixini şərh etməyi bacarır.

FTN5 . Antropologiya elminin hər bir sahəsində həyat üçün daha çox lazım olan bilikləri şərh etməlidir.

III blok

Kulturologiya (FTN)

FTN 1 . Kulturologiya fənninin digər elmlər sistemində yerini öyrənir, fənnin prinsipləri və metodlarını seçilməsinin əsaslarını mənimsəməklə kulturoloji münasibətləri müəyyən etmək bacarığına sahib olur.

FTN 2 . Müasir mədəniyyətlərə münasibətlərin əsas müddəalarını və nəzəri fikirlərini, mədəni qrupların yaranması və inkişafını və xüsusiyyətlərini bilməklə müxtəlif mədəniyyətlərdə münasibətlərin qurulması bacarıqlarına yiyələnir.

FTN 3 . Mədəniyyətlərə münasibətlərdə və müxtəlif mədəni qruplardakı hadisələri və prosesləri təhlil etməyi, onlarla davranma qaydalarına və bacarıqlarına sahib olur.

FTN 4 . Hər hansı bir mədəni qrupa daxil olan insanın mədəni-psixoloji xüsusiyyətlərini öyrənib təhlil etməyi bacarır və uyğun sistsualarda davranış qaydalarına sahib olur.

Dinşünaslıq (FTN)

FTN 1 . Təlim prosesində tarixi faktların, hadisələrin, müxtəlif dünyagörüşlərinin tematik əsasları üzrə nəticə və nəticə çıxarmağı bacarır.

FTN 2 . Elmi, tədris ədəbiyyatı, elektron mənbələrlə işləməyi və - mediadan maarifləndirmə məqsədilə istifadə etməyi bacarır.

FTN 3 . Tarix və dinin mövcud vəziyyəti haqqında sistemli biliklərə yiyələnir, dünya və ənənəvi

dinlərin doğmasını, kult həyatını, quruluşunu, praktikasını və xüsusiyyətlərini səciyyələndirə bilir.
FTN 4. Müxtəlif dinlərin mənəvi həyatında rolunu müqayisə etməyi, dinlərin əsas əxlaqi dəyərlərini izah etməyi bacarır.
FTN 5. Ənəvi dinlərin ideologiyasını və praktikasını ekstremist, terrorçu, destruktiv təşkilatlardan fərqləndirməyi bacarır.

IV blok

Şəxsiyyətin psixologiyası (FTN)
FTN 1. Şəxsiyyət haqqında psixoloji biliklərin inkişaf istiqamətlərini mənimsəyir və şəxsiyyət keyfiyyətlərinin formalaşması meyarlarını mənimsəyir, özünüdərk bacarığı formalşır.
FTN 2. Şəxsiyyətin öyrənilməsi metdolarını bilməklə özünüdərk etmək və inkişaf etdirmək bacarıqlarını mənimsəyir.
FTN 3. Şəxsiyyət haqqında mövcud yanaşmaları saf-çürük etməyə, onları sistemləşdirməyə və müqayisə etməyə imkan verən biliklərə və bacarıqlar əldə edir.
FTN 4. Fəaliyyət və davranışın psixoloji mexanizmlərini idarə etməyi bacarır.
FTN 5. Fəaliyyətin iradi tənzipinin psixoloji məsələlərini öyrənməklə özünüdə iradi keyfiyyətləri tərbiyə etməyi bacarır.
FTN 6. Şəxsiyyətin psixoloji xüsusiyyətləri, fərd, şəxsiyyət və fərdiyyət haqqında biliklərə yiyələnir və onun öyrənilməsinə dair metodlarla işləməsi bacarır.
Psixosomatika (FTN)
FTN 1. Müxtəlif növ peşə fəaliyyətləri çərçivəsində normal və patoloji şəraitdə psixikanın müxtəlif komponentlərinin fəaliyyətini anlamaq və dəyişiklikləri proqnozlaşdırmaq bacarığı.
FTN 2. Profilaktika, müalicə, reabilitasiya və inkişaf məqsədləri üçün məqsəd qoymaq və müstəqil və ya həmkarları ilə birlikdə nozoloji və fərdi psixoloji xüsusiyyətləri nəzərə alaraq psixoloji müdaxilə proqramlarını hazırlamaq, klinik və psixoloji müdaxiləni effektiv həyata keçirmək bacarığı..
FTN 3. Xəstələr (müşətilər) ilə qarşılıqlı əlaqə məsələlərində tibb işçilərinə (və ya digər müəssisələrin işçilərinə) psixoloji məsləhət vermək, lazımi psixoloji atmosfer və "terapevtik mühit" yaratmağı bacarır.
FTN 4. Psixosomatika sahəsində işlənilmiş müasir nəzəriyyə və modellərin əsas müddəalarını yeniləmək və praktikada istifadə etmək, konkret praktik tapşırıq üçün psixosomatik müşətilərin psixodiagnostik mənzərəsini tərtib etməyi bacarır.
FTN 5. Psixosomatik müşətilərin şəxsi xüsusiyyətlərini, psixoloji resurslarını və uyğunlaşma imkanlarının müəyyən etməyi bacarır.
FTN 6. Profilaktik, reabilitasiya və məsləhət vəzifələrinin həllinə yönəlmiş fəaliyyəti, psixosomatik müşətilərin psixokorreksiyasını və psixoterapiyasında həkim və klinik psixoloqun rolunu fərqləndirməyi bacarır.

V blok

Sosiologiya (FTN)
FTN 1. Cəmiyyət və onu təşkil edən sosial institutlar, sosial qruplar və təşkilatların strukturunu, məzmununu və fəaliyyətinin əhəmiyyətini mənimsəyib.
FTN 2. Cəmiyyət – şəxsiyyət münasibətlərini və onun gedişatını, bir-birinə qarşılıqlı təsirlərini bilir.
FTN 3. Cəmiyyətdə milli və etnik kimlikləri tanıyır, onların müsbət birgə mövcudluqlarını, əməkdaşlıqlarını təşviq edir.

FTN 4. Sosioloji tədqiqatlar aparmaq üçün tədqiqat proqramı hazırlayır.
FTN 5. İctimai problemlərin həllində sosioloji təhlillərdən istifadə edir.
FTN 6. Sosial araşdırmalar yolu ilə gündəmdə mövcud ictimai-siyasi, sosial hadisələri öyrənir və problem olduqda həll yolları təklif edir.
Multikulturalizm (FTN)
FTN 1 Multikulturalizm fənninin mahiyyətinin və əhəmiyyətinin öyrənilməsi bacarığı
FTN 2 Azərbaycanda yaşayan müxtəlif azsaylı xalqların adət-ənənələrini təhlil etməyi bacarır.
FTN 3 Multikulturalizmin sosial-iqtisadi inkişafa təsirlərini təhlil etməyi bacarır.
FTN 4 Multikulturalizmin xarici siyasətə təsirlərini təhlil etməyi bacarır.
FTN 5 Multikulturalizmi Azərbaycan Respublikasının Dövlət siyasəti olaraq təhlil etməyi bacarmaq.
FTN 6 Azərbaycan multikulturalizmi ilə dünya multikulturalizm nümunələrini müqayisə edib analiz etmək bacarığı.

VI blok

Psixopatologiya (FTN)
FTN 1. Psixi pozuntularla bağlı psixoloji yanaşmanı "məişət" yanaşmasından ayırmağı bacarır.
FTN 2. Psixopatoloji simptomlar və sindromları müəyyən etmək məqsədi ilə müştərilərlə diaqnostik müsahibələr aparmağa nazır olmağı bacarır.
FTN 3. Şagirdin davranışını, suallarını və cavablarını xüsusi psixi pozuntuların diaqnostikası məqsədi ilə təhlil etməyi bacarır.
FTN 4. Psixi və ya psixoloji pozuntuları olan uşaqların valideynlərilə, müxtəlif dövlət təşkilatlarında yardım almaq imkanları ilə bağlı problemlərlə bağlı maarifləndirici fəaliyyəti həyata keçirməyi bacarır.
FTN 5. Psixopatoloji pozuntuları patopsixoloji pozuntulardan fərqləndirməyi bacarır.
Emosiya və motivasiya (FTN)
FTN 1. Emosiyalar və motivlər haqqında ümumi anlayış əldə edir, emosiya funksiyaları haqqında ümumi məlumatları mənimsəyir.
FTN 2. Motivasiyanın tədqiqinin başlıca istiqamətlərini təhlil edir və mənimsəyir.
FTN 3. Emosiya nəzəriyyələri və emosiyaların təsnifatı probleminə dair muhakimələr yürüdür.
FTN 4. Motiv və motivasiya anlayışlarını mənimsəyir və motiv murəkkəb bir psixoloji quruluş kimi mustəqil məlumatları sistemləşdirir.
FTN 5. Əlamətlər nəzəriyyələri və motivasiya problemini elmi əsaslarla təsvir edir.
FTN 6. Sosial, prososial və antisosial motivlər, situasionizm nəzəriyyələri və motivasiya haqqında muhakimələr yürüdür, emosiyaların idarə olunması bacarıqlarına malikdir.

VII blok

Məntiq (psixoloji) (FTN)
FTN 1. Məntiqi düşünmə qabiliyyətini qiymətləndirir, məntiqi qanunauyğunluqları qavramaq və tətbiq etmək bacarığını inkişaf etdirir.
FTN 2. Gələcəyin peşələri üçün axtarılan ən önəmli qabiliyyətlərdən biri olan analitik düşünmə məlumatları təhlil edərək problemləri başa düşmək və həll etmək üçün aparılan sistemli düşünmə tərzini formalaşdırır.
FTN 3. Verbal sahə ilə söz ehtiyatının zənginliyi, sözlə ifadə olunmuş məlumatı təhlil etmə,

sintezmə, müqayisətmə, ümumiləşdirmə, mücərrədləşdirmə, müxtəlif sözlərin istifadəsində incəlikləri hissetmə qabiliyyətləri inkişaf etdirilir.
FTN 4. Fiqurlarla bağlı sahəsi ilə vizual məlumatı (fiqur və ya şəkil formasında verilənləri) təhlilətmə, sintezmə, müqayisətmə, ümumiləşdirmə, mücərrədləşdirmə qabiliyyətləri artırılır.
FTN 5 . Məntiqi-riyazi mövzular ilə praktiki riyazi təfəkkürün inkişaf səviyyəsi, ədədlər arasındakı qanunauyğunluğu aşkar etmək qabiliyyətləri inkişaf etdirilir.
Koqnitiv psixologiya (FTN)
FTN 1. Komandada işləməyi, tolerantlıq sosial, etnik, konfessional və mədəni fərqlər tərbiyə etməyi bacarır.
FTN 2. Psixoloji səviyyəsini artırmaq məqsədi ilə əhali və heyətlə işləmək bacarığı, kadrların seçilməsi və istehsalat prosesi, təşkilatların yaradılması və optimallaşdırılması üçün əlverişli psixoloji iqlim şəraiti yaratmağı bacarır.
FTN 3. İş üçün məqsədlərə adekvat olan psixodiagnostik üsullar, vəziyyət və respondentlərin, kontingentin seçilməsini, əldə olunan məlumatların riyazi və statistik emalı və onların təfsirini və tətbiq etməyi bacarır.
FTN 5. Fərdi, qrup, təşkilat işini təmin etmək üçün prosedurlardan ənənəvi istifadə etməyi, psixoloji yardım üsulları və texnologiyaları tətbiq etməyi bacarır.
FTN 6. İnsanların yaş mərhələlərini, inkişaf böhranlarını və risk faktorları, cinsi amilləri, etnik mənsubiyyəti, peşəkar və digər sosial qruplara məxsusluğu nəzərə almaqla psixi xüsusiyyətlərini müəyyən etmək bacarığı.
FTN 7. Psixologiyanın müəyyən bir sahəsində standart tətbiqi tədqiqatlar aparmağı bacarır.

VIII blok

Psixologiyada informasiya texnologiyalarının tətbiqi (FTN)
FTN 1. Çeşidli informasiya formatları ilə işləməyi bacarır.
FTN 2. Informasiyanın xüsusi və strateji əmtəə olduğunu başa düşür. Optimal qərarların qəbul edilməsində informasiyanın vacib əhəmiyyətini dərk edir.
FTN 3. Müasir texnologiyanın imkanlarından hər yerdə və hər zaman istifadə etmək bacarığını qazanır.
FTN 4. İnternet resurslarından, xüsusi paketlərdən və ofis proqramlarından istifadə etmək bacarığı ilə daha fərqli karyera qura bilmək imkanı qazanır.
FTN 5. Daim online olmaq və operativ kommunikasiyadan istifadə etmək bacarığına malik olur.
İnformasiyanın idarə olunması (FTN)
FTN 1. Fayl texnologiyalarını, fayl sistemlərini öyrədilir.
FTN 2. Web texnologiyaları, informasiya resurslarının axtarışı, informasiya ilə məqsədyönlü rəftar, düzgün seçilmə və emal başa salınır.
FTN 3. Elektron iqtisadiyyat, onun formalaşması, elektron kommertiya, elektron pul, onların müasir həyatda rolu və onlardan istifadə qaydaları öyrədilir.
FTN 4. İqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində, məsələn turizm, bank, təhsil və s. kimi sahələrdə müasir İKT-nin texniki və proqram baxımından tətbiqindən danışılır.

IX blok

İşgüzar ingilis dili fənni üzrə təlimin nəticələri (FTN)
FTN1. Tələbələr oxu və danışma bacarıqlarına yiyələnəcəklər.
FTN 2. Tələbələr Psixologiya ixtisasına aid terminlərin izahını verə biləcəklər.
FTN 3. Tələbələr Psixologiya ixtisasına aid mətnləri tərcümə edib, müzakirə edə biləcəklər.
FTN 4. Təlim prosesində tələbələr müstəqil çalışmaq bacarıq və vərdişlərinə yiyələnir.
FTN 5. Şifahi nitqdə yeni lüğət, söz birləşmələrindən və frazeoloji ifadələrdən istifadə edir.
İqtisadiyyat fənni üzrə təlimin nəticələri (FTN)
FTN 1. İqtisad elminin mahiyyəti və əhəmiyyətini haqqında təsəvvürə malik olur.
FTN 2. Baza iqtisadi anlayışları və onların qarşılıqlı əlaqəsini, iqtisadi subyektlərin davranış prinsiplərinin öyrənir.
FTN 3. İqtisadiyyatda bazar mexanizminin rolu haqqında təsəvvürə malik olacaq, iqtisadi hadisə və prosesləri məzmun və formal təhlilinin ilkin vərdişlərini öyrədir.
FTN 4. İqtisadiyyatda baş verən prosesləri başa düşmək üçün nəzəri bazaya malik biliklərin verilir.
FTN 5. Bazar mexanizminin əsas elementləri olan tələb təklif qiymət rəqabət onların qarşılıqlı əlaqəsini təhlil edir.

IX blok

Müqayisəli psixologiya (FTN)
FTN 1. Sistem yanaşmaya əsaslanan böhranlı situasiyaları təhlil etməyi və səmərəli fəaliyyət strategiyası işləməyi, həyata keçirməyi, problemi tənqidi təhlil etməyi bacarır.
FTN 2. Peşəkar fəaliyyət və müasir metodologiya əsasında konkret elm sahəsində elmi tədqiqatlar aparmağı bacarır.
FTN 3. Heyvanların davranışı və psixikasının tədqiqi tarixi xarici və yerli psixologiyasını, psixologiyanın digər sahələrini başa düşmək üçün müqayisəli psixologiyanın rolunu. Kateqoriyalarını mənimsəməklə fənləri differnsasiya etməyi bacarır.
FTN 4. Psixikanın təkamül mərhələlərini, mənşəyi anlamaq üçün müqayisəli psixologiyanın biliklərinin insan psixikasına verdiyi töhfəni anlayır və onları sistemləşdirməyi bacarır.
FTN 5. Əsas məsələlər üzrə nəzəri materialı təhlil etmək, təsvir etmək üçün davranışın öyrənilməsinin nəticələrini əlaqələndirməyi bacarır.
FTN 6. Müqayisəli psixologiya haqqında müasir məlumat tapmaq və istifadə etməyi zoopsixologiya və müqayisəli psixologiya sahəsində tədqiqatlar sistemləşdirməyi bacarır.
FTN 7. Psixologiyanın digər sahələrini başa düşmək üçün müqayisəli psixologiyanın rolunu dərk edir, onun əlaqə və münasibətlərini əlaqələndirməyi bacarır
Psixoloji konsultasiya (FTN)
FTN 1. Müasir sivilizasiyanın inkişafının, cəmiyyətin azadlıq, demokratiya və humanizm prinsipləri əsasında tədqiqinin başa düşülməsini, humanist dəyərlərin əhəmiyyətini dərk etməyi bacarır.
FTN 2. Yeni metodların və tədqiqatların öyrənilməsinə hazırlıq, sosial-mədəni şəraiti və peşə fəaliyyətlərinin profilini elmi-praktik yönüdə dəyişdirməyi bacarır.
FTN 3. Müraciət edən şəxsin (müşəri) və tibb işçilərinin (və ya xidmətlərin müşətərisi) müsahibələri, ehtiyacları haqqında məlumatları müəyyən etmək, anamnestik üsul və digər klinik-psixoloji (ideografik) üsullar vasitəsilə onların vəziyyətini yaxşılaşdırmağı bacarır.
FTN 4. Tədqiqatın məqsədlərinə adekvat olan psixodiagnostik metodlar kompleksini yarada

bilməyi, onların tətbiqi ardıcılığı müəyyən etməyi, xəstəliyin sptomlarını aşkarlamağı, bacarır.
FTN 5. Nozoloji, sindromal, sosial-demoqrafik,mədəni və fərdi psixoloji xüsusiyyətləri əsasında konsultasiyanı planlaşdırma bacarıqlarını formalaşdırma bilər.

X blok

Konfliktlər psixologiyası fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Konfliktologiya sahəsində mühüm elmi problemlərin tədqiqinin nəzəri bazasını bilir və praktik tətbiq medolları ilə işləməyi bacarır.
FTN 2. Qeyri-standart vəziyyətlərdə adekvat hərəkətləri təmin etmək və etik davranışa sahib qərarlara görə məsuliyyəti öz üzərinə götürmə bacarığı.
FTN 3. Qeyri-adi vəziyyətlərdə işləmək bacarığı.
FTN 4. Konfliktli situasiyaları proqnozlaşdırmaq, tolerantlıq göstərmək , eskalsiyanın dərinləşməsi üçün aydın qərarların qəbul edilməsini bacarır.
FTN 5. Konfliktin mərhələlərini nəzəri və praktik planda başa düşmək, həmin mərhələlərin konflikt iştirakçıları arasında yarada biləcəyi psixoloji vəziyyəti öncədən proqnozlaşdırmaq və konfliktin adekvat həll yolunu görmək bacarığı.
Etnopsixologiya fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Etnopsixologiyanın bir elm sahəsi kimi vəzifələrini; onun psixoloji elmlər sistemində yerini; etnik proseslər, hadisələrin diaqnoz və proqnozlaşdırma üçün tədqiqat metodlarını seçməyi bacarır.
FTN 2. Etnomədəni qrupların fəaliyyət qanunauyğunluqlarını mənimsəyir, müxtəlif xalqların etnopsixoloji qarşılıqlı təsir xüsusiyyətlərini ayırd etməyi bacarır.
FTN 3. Müxtəlif etnik və mədəni qruplarda psixoloji hadisələri və prosesləri təhlil və müqayisə etmək bacarığına sahib olur, etnik psixologiya ilə bağlı mənbələrlə işləməyi öyrənir.
FTN 4. Cəmiyyətdə etnoslararası gərginliyin aradan qaldırılması üsullarını bilir və əldə edilmiş bilikləri peşə fəaliyyətində istifadə etmək bacarığına yiyələnir, etnik tolerantlıq göstərmək bacarığına sahib olur.
FTN 5. Səmərəli elmi-praktiki biliklərə, zəruri elmi-metodiki hazırlığa malik olmaqla müxtəlif xalqların etnopsixoloji qarşılıqlı təsir xüsusiyyətlərini öyrənir, onların psixoloji xüsusiyyətlərinə bələd olur, özünün praktik fəaliyyətində ondan bəhrələnmə, müstəqil düşünmək və təhlil aparmaq bacarığına malik olur.

XI blok

“Mədəniyyətlərəarası psixologiya” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1 Mədəniyyətlərəarası psixologiya fənninin psixoloji elmlər sistemində yerini öyrənir, fənnin prinsipləri və tədqiqat metodlarını seçilməsinin əsaslarını mənimsəməklə mədəniyyətlərəarası münasibətləri müəyyən etmək bacarığına sahib olur.
FTN 2. Müasir mədəniyyətlərəarası psixologiyanın əsas müddəalarını və nəzəri fikirlərini, mədəni qrupların yaranması və inkişafını, psixoloji xüsusiyyətləri bilməklə müxtəlif mədəniyyətlərdə münasibətlərin qurulması bacarıqlarına yiyələnir.
FTN 3. Mədəniyyətlərəarası münasibətlərdə əsas tədqiqat metodlarını tətbiq etməyi öyrənir, müxtəlif mədəni qruplardakı psixoloji hadisələri və prosesləri təhlil etməyi, onlarla davranma

qaydalarına və bacarıqlarına sahib olur.
FTN 4. Hər hansı bir mədəni qrupa daxil olan insanın psixoloji xüsusiyyətlərini öyrənib təhlil etməyi bacarır və uyğun situasiyalarda davranış qaydanlarına sahib olur.
FTN 5. Səmərəli elmi-praktik biliklərə, mədəniyyətlərarası tədqiqat metodlarını seçmək bacarığına malik olmaqla tədqiqat aparmaq bacarığını əldə edir, müstəqil düşünmək və təhlil aparmaq bacarığına, müstəqil mövqe ifadə etmək və onu əsaslandırmaq bacarıqlarına yiyələnir.
“Psixoloji nəzəriyyələr” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Psixoloji nəzəriyyələrin sag-çürük edilməsinin metodoloji əsalarına bələd olur, mövcud yanaşmalarla işləməyi bacarır.
FTN 2. Müxtəlif psixoloji nəzəriyyələri qarşılaşdırmağı, ondan irəli gələn adekvat əqli nəticələri qurmağı bacarır, nəzəriyyələri sistemləşdirməyi bilir.
FTN 3. Müasir psixoloji və klassik psixoloji nəzəriyyələrin nəzəri əsaslarını bilir və psixoterpevtik texnikaları ilə işləməyi bacarır.
FTN 4. Müasir dövr üçün dominant olan nəzəriyyələrdən istifadə edərək insanların müxtəlif psixi vəziyyətlərini müəyyən etməyi, nəzəriyyədən istifadə etməklə mövcud psixoloji problemləri həll etməyi bacarır.
FTN 5. Psixoloji nəzəriyyələrin sag-çürük edilməsinin metodoloji əsalarına bələd olur, mövcud yanaşmalarla işləməyi bacarır.

XII blok

Psixofarmakologiya (FTN)
FTN 1. Psixofarmakologiya psixotrop maddələrin təsir mexanizmlərinin və klinik effektivliyinin yaradılması və öyrənilməsi ilə məşğul olan nəzəri və klinik tibbin kompleks şəkildə öyrənməyi bacarır.
FTN 2. Nəzəri psixofarmakologiyanın nailiyyətləri əsasında farmakologiya, biokimya, patofiziologiya və digər elmlərin inkişafı nəticəsində inkişaf edir.
FTN 3. Psixofarmakologiya klinik psixologiyanın inkişaf etdiyi psixiatriya və ya psixi xəstəliklərin dərman müalicəsi üsullarını inkişaf etdirən psixofarmakoterapiya üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.
FTN 4. Müasir psixofarmakologiya psixofarmakinetik, psixofarmakogenetik və s. kimi bölmələrlə birlikdə öyrənilir.
FTN 5. Psixotrop dərmanlarla uzun müddətli müalicənin sosial və əmək reabilitasiya ədbirlərinin birləşməsi, ailəyə qayıtmağa, əvvəllər həyatının çox hissəsini psixi xəstəxanalarında keçirilmiş bir çox xəstələr üzərində istifadə etməyə imkan verir.
Ünsiyyət psixologiyası (FTN)
FTN 1. Ünsiyyət və münasibətlərin qarşılıqlı əlaqəsini bilir, sosial qarşılıqlı təsirin növlərinin təsnifatını aparmağı bacarır.
FTN 2. Ünsiyyətin məqsədini, növlərini və funksiyalarını aşkar edə bilir, ünsiyyətin etik prinsiplərinin tətbiqini, insanlarla münasibətlərin qurulması yollarını bacarır.
FTN 3. Ünsiyyətdə qarşılıqlı anlamı və rol gözləmələrinin praktik əsaslarını bilir.
FTN 4. Ünsiyyətin texnikalarını və üsullarını tətbiq etməyi bacarır, konfliktlərin həll etməyin üsullarını, növlərini və səbəblərini müəyyən edə bilir.
FTN 5. Peşəkar fəaliyyətdə effektiv ünsiyyətin texnika və üsullarını tətbiq etməyi, şəxsiyyətlərarası ünsiyyət prosesində münasibətlərin tənzimlənməsinin və özünütənzimlənmənin üsullarından istifadə etməyi bacarır.

XIII blok

“Kriminal psixologiya” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Kriminal situasiyaların aradan qaldırılması, yumşaldılması ilə bağlı psixoloqun müvafiq prosesə təsiri yollarını və formalarını müəyən etməyi bacarır.
FTN 2. Kriminal psixologiyaya dair çoxsahəli klassik və müasir nəzəriyyə və baxışları mənalandırmağı, psixologiyasının elmi prinsiplərinin metodoloji əsalarını təhlil etməyi bacarır, cinayətkar fəaliyyətin nəzəri və psixogenetik problemlərini təhlil etmək bacarıqlarına yiyələnir.
FTN 3. Cinayətkar tiplərin cinayətə meyilliyin yaranması səbəblərini, onların aradan qaldırılması mərhələlərini mənalandırmağı və təhlil etməyi bacarır.
FTN 4. Fundamental psixoloji problemləri sistemli surətdə məminsəməyə sahib olur.
FTN 5. Kriminal situasiyaların aradan qaldırılması, yumşaldılması ilə bağlı psixoloqun müvafiq prosesə təsiri yollarını və formalarını əsaslandırma bacarıqlarına yiyələnir.
“Psixoloji diaqnostika” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Müştərilərin məqsədlərinə, vəziyyətinə və növünə uyğun gələn psixodiaqnostik vasitələri seçmək və tətbiq etmək bacarığı, sonra məlumatların riyazi və statistik emalı və onların şərhini ilə psixoloji hesabat yazmaq;
FTN 2. Hazırkı inkişaf səviyyəsini diaqnostika etməyi, koqnitiv, emosional-iradi və motivasiya sferaları, psixi hallar, temperament, xarakter, qabiliyyətlər, şəxsiyyət xüsusiyyətləri, normada və psixi pozuntularda özünüdərk və onların dinamikasını, inkişafını proqnozlaşdırmağı bacarır.
FTN 3. Müstəqil psixodiaqnostik iş aparmağı, tədqiqat məqsədlərinə və etikaya uyğun olaraq müayinə etməyi, alınanları emal etməyi və təhlil etməyi, məlumatları, o cümlədən sorğu nəticələrini şərh etməyi bacarır.
FTN 4. Müfəssəl strukturlaşdırılmış sistem yaratmağı, müayinənin məqsədlərinə uyğun olaraq psixoloji nəticə çıxarmağı, xəstəyə (müştəriyə) və tibb işçilərinə (xidmət sifarişçisinə) diaqnozun nəticələri haqqında adekvat məlumat verməyi bacarır.

XIV blok

“Uşaq psixologiyası” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Uşaq psixologiyasının bir elm sahəsi kimi vəzifələrini, uşaq psixologiyasının metodoloji prinsiplərini, psixi hadisələrin mahiyyətini şərh etməyi bacarır.
FTN 2. Uşaq psixologiyasının əsas istiqamətlərini, şəxsiyyətin formalaşmasının əsas amillərini, münəqişələrin çözülmə yollarını, ayrı-ayrı yaş dövrlərinin psixoloji xüsusiyyətlərini müəyyən etməyi bacarır.
FTN 3. Psixoloji törəmələri öyrənib təhlil etməyi, bilikləri nəzəri və praktik fəaliyyətində tətbiq etməyi, dövrün tələblərinə uyğunlaşmağı, iradi keyfiyyətlərini inkişaf etdirməyi, şagirdlərlə işləmək arzusunu formalaşdırmağı, müstəqil işləməyi bacarır.
FTN 4. Səmərəli elmi-praktik biliklərə, zəruri elmi-metodiki hazırlığa, psixoloji törəmələrin mahiyyətini təhlil etməyə, psixoloji müayinə tədbirlərini reallaşdırmaq imkanına, şagirdlərlə işləmək yollarına sahib olur.
FTN 5. Müstəqil düşünmək və təhlil aparmaq bacarığına, təlim və tərbiyə prosesini effektiv idarə etmək təcrübəsinə malik olur.
“Psixoloji testlər və ölçülər” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1. Psixoloji testlərin etibarlığını, validliyi və mötəbərliyini müəyyən etmək bacarığına sahib olur, psixoloji problemlərin öyrənilməsi üçün valid metodikaların seçilməsi istiqamətlərini bilir, məlumatların riyazi və statistik emalı və onların şərhilə psixoloji hesabat yazmağı bacarır.
FTN 2. Müxtəlif psixoloji problemləri, o cümlədən koqnitiv, emosional və davranış komponentlərini psixometrik baxımdan ölçməyi bacarır, müxtəlif psixoloji prosesləri diaqnostika etməyi bacarır.
FTN 3. Mötəbər psixodiaqnostik metodlarla və testlərlə işləməyi bacarır, tədqiqat məqsədlərinə və etikaya uyğun olaraq müayinə etməyi, alınan nəticələri riyazi statistik işləməyi bacarır.
FTN 4. Müayinənin məqsədlərinə uyğun olaraq psixoloji nəticə çıxarmağı, sınaqdan keçmənin psixoloji xüsusiyyətlərini müəyyən etməyi, zəruri hesabatlar verməyi bacarır.

XVI blok

“Psixiatriyanın əsasları” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Diaqnostik söhbətin aparılması, psixi əlamətlərin müəyyən edilməsi imkanlarını, pozuntuların və onların təsnifatını aparmağı, psixi və differensial diaqnostik davranış pozuntularını aşkarlamağı, xəstənin vəziyyətinin proqnostik qiymətləndirilməsini bacarır.
FTN 2. Psixiatrik müayinə, məcburi xəstəxanaya yerləşdirmə, tibbi-sosial ekspertiza prosedurunun həyata keçirilməsi planlaşdırır, psixi xəstəlikdən əziyyət çəkən pasiyentlərin davranış pozuntularını aşkarlaya bilir.
FTN 3. Psixiatriyada təcili vəziyyətlərin diaqnostikasını aparmağı, ümumi tibbi təcili vəziyyətlərin diaqnostikasını, diferensiallaşdırılmış psixofarmakoterapiya, tətbiqi dərmansız bioloji müalicə üsullarını, psixososial terapiya və reabilitasiya, psixoterapiya üsullarından istifadəni bacarır.
FTN 4. Psixi və ya yan təsirlərin. ağırlaşmaların korreksiyasını aparmağı; psixi və davranış pozuntularının kəskinləşməsinin qarşısının alınmasını, onların baş vermə riskinin yüksək olan populyasiyalarda, həmçinin xəstələrdə bu pozuntuların ilkin əlamətlərini müəyyən etməyi bilir.
FTN 5. Pasiyentlərin sosial adaptasiya səviyyəsinin və həyat keyfiyyətinin qiymətləndirilməsinin yollarını bilir, psixi pozuntuların fərdi riskinin qiymətləndirilməsini bacarır, tibbi və sosial iş, psixososial reabilitasiya və psixososial terapiya, psixiatriya yardımı və vətəndaşların hüquqlarının təminatları haqqında qanunun tətbiqinin əsaslarını mənimsəyir, psixiatriya işinin təşkilinə dair normativ aktların tətbiqi istiqamətlərini, psixiatriya üzrə müalicə-profilaktika müəssisələrinin işinin təşkilini bilir.
“Neyrolinqvistik proqramlaşdırma” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Neyrolinqvistik əsaslar haqqında inteqral biliklər sisteminin formalaşmasının və proqramlaşdırmanın ilkin şərtləri və tətbiqi üsullarını bacarır.
FTN 2. Neyrolinqvistik yanaşmaların əsaslarını, əsas ilkin şərtlərini təqdim etməyi bacarır.
FTN 3. Neyrolinqvistik proqramlaşdırmanın nəzəri əsaslarını və texnikaları ilə işləməyi bacarır.
FTN 4. Neyrolinqvistik proqramlaşdırmadan istifadə edərək insanların müxtəlif psixi vəziyyətlərini müəyyən etməyi, psixoloji xüsusiyyətlərin qiymətləndirilməsini, əlaqə yaratmaq və inkişaf etdirmək üçün alqoritmlər və effektiv qarşılıqlı əlaqə yaratmağı bacarır.

Əlavə 1

Fənlərin və Təhsil Proqramının təlim nəticələrinin matrisi

Psixolinqivistika			X	X			X	X						
Antropologiya	X				X									
Kulturologiya									X		X			
Dinşünaslıq	X													
Şəxsiyyətin psixologiyası	X				X									
Psixosomatika	X							X						
Sosiologiya	X			X										
Multikulturalizm	X							X						
Psixopatologiya		X		X										
Emosiya və motivasiya		X		X										
Məntiq	X													
Koqnitiv psixologiya												X	X	
Psixologiyada informasiya texnologiyalarının								X	X					
İnformasiyanın idarə olunması	X				X			X						
İşgüzar ingilis dili		X												
İqtisadiyyat							X							
Müqayisəli psixologiya		X							X	X	X			
Psixoloji konsultasiya	X	X	X				X							
Konfliktlərin psixologiyası		X			X									
Etnopsixologiya		X							X	X	X			
Mədəniyyətlərarası psixologiya		X									X			
Psixoloji nəzəriyyələr	X				X			X						
Psixoformakologiya		X	X			X	X							
Ünsiyyət psixologiyası				X										
Kriminal psixologiya					X									
Psixoloji diaqnostika			X				X							
Uşaq psixologiyası		X			X			X						
Psixoloji testlər və ölçülər		X		X										
Psixiatriyanın əsasları			X		X			X						
Neyrolinqvistik proqramlaşdırma						X	X		X					